

TORSDAG 6 NOVEMBER. NR 45/2014

Pärre, ge kyrkan en ny chans!

Sidan 4

Biktstolen påminner om förlåtelsen

Sidan 5

Feministerna vill in i kyrkan

Sidan 12

Rätten att välja bort abort

Finland är ett av fyra länder i Europa där vårdpersonal inte har rätt att vägra utföra en abort på grund av etisk eller religiös övertygelse.

Sidan 5

Furaha jublar vidare på många olika språk

Sidan 13

Skicka in julen du minns!

Sidan 12

Kyrkan är en resurs för skolan

Sidan 6

Visa unga respekt!

Sidan 8

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Våndan mellan bokstav och liv

KP SKA EN läkare eller sjukskötare kunna säga nej till att utföra eller medverka vid en abort? Eller har de en gång för alla givit bort den valmöjligheten den dag de valde yrkesbana? Å andra sidan: Ifall de ges rätten att väja, och därmed passar uppdraget vidare till sina kolleger, vad betyder det för patientens rättigheter till exempel om alla läkare på orten är av samma övertygelse?

Den 23 november går fristen ut för medborgarinitiativet om vårdpersonals rätt att vägra medverka till aborter. Initiativtagarna söker en lösning som liknar den norska modellen. Där har vårdpersonalen en samvetsklausul för aborter. Samma krav har höjts i Sverige, efter ett uppmärksammat fall i Jönköping där en barnmorska väckte åtal för att hon ansåg sig ha diskriminerats därför att hon vägrar utföra aborter. Debatten i Sverige förs fortfarande och argumenten är många och tvära, både bland vårdpersonal och utanför sjukhusväggarna.

Insamlingen av namn i Finland har nu några dagar kvar att få in de nästan tjugo tusen namn som fattas för att det ska behandlas som ett medborgarinitiativ i riksdagen. För dem som driver frågan handlar det om en rättighet för personalen. I debatten har det påpekats att bland andra journalister har rätt att vägra åta sig uppdrag som strider mot deras övertygelse.

VAD MAN än anser borde det vara uppenbart att det finns svåra etiska frågor inom vården. De har accentuerats i samhällen där individens rättigheter och integritet blivit allt mer betonade. Samtidigt har det också kommit till nya etiska dilemman, som bland annat botten i globalisering, migration och mångkulturalitet. Det gäller till exempel omskärelse, där det handlar om att vårdpersonal ställs inför önskad ingrepp som inte är medicinskt motiverade. Samtidigt vet varje läkare att ingreppen antagligen görs ändå, möjligen av någon som inte har medicinsk utbildning, vilket kan få ödesdigra följder för patienten.

Frågan om samvetsklausul är betydligt större än abortfrågan. Vilken medicinsk vård har patienten rätt till – och läkaren skyldighet att ge – i livets slutskede? Hur är det med papperslösas rätt till vård – är inte människovärdet i sig garant nog för att få hjälp, fastän staten vägrar betala? Många av frågorna handlar i slutändan om att någon sätter ramarna för vem som är värd att leva. Ett värde som också alltid handlar om pengar.

DET ENSKILDA SAMVETETS ställning i vården behöver preciseras och därför är diskussionen om personalens samvetsklausul befogad och välkommen. Det är synd om den diskussionen stupar på antalet underskrifter i just det här initiativet.

Att det är bokstaven som styr är bara halva sanningen redan nu. En läkares inre övertygelse om rätt och fel finns med dagligen, i vårdbesluten, i prioriteringen av behandlingen, påpekar en rikssvensk debattör och läkare.

Och vem vill väl lägga sitt hjärta och sin tillit i händerna på en blint bokstavslydande vårdare i den situation då man är mest utsatt och svag.

”Det enskilda samvetets ställning i vården behöver preciseras.”

PROFILEN: JOHAN REFTEL

”Sprid evangeliet men behåll hemligheten.”

Hokus pokus för Jesus

Den röda silkesscarfen är spårlöst försvunnen. Handen är tom, precis som graven där Jesus blev lagd. Så rullas stenen bort, handen öppnas och scarfen är tillbaka, men nu är den gredelin.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Tricken är bekanta. Saker försvinner och kommer tillbaka. Korten i leken ordnar sig precis som han önskar. Men snacket är som en predikan. En språkande rolig men också allvarlig predikan. Som kristen stand up med en extra krydda av illusionism.

– Trick är en sak men Gud är på riktigt. Klart att det finns en risk att publiken fokuserar helt på trolleriet men så är det också med en dålig predikan, lyssnaren tappar fokus.

Han menar att man får ta vad man har. Någon spelar gitarr för att få folk att lyssna, han trollar.

– Klart jag gör det för att det är roligt, för min egen skull. Men när publiken verkligen får med sig något mer än några skratt, någon kanske vågar testa att be för första gången, då har jag lyckats på riktigt.

Själv hittade han gospelmagin, eller kristen illusionism, under ett församlingsbesök i England.

– Jag blev helt förälskad och tänkte att det där kunde jag också göra.

Han började träna på egen hand med hjälp av filmer och litteratur. I dag är han med i Göteborgs magiska klubb och det internationella nätverket Christian Magicians.

– Mottot är ”Share the gospel but keep the secret” (sprid evangeliet men behåll hemligheten).

Kulsprutans pappa

Johan Reftel är församlingspedagog i Björkekärrs kyrka utanför Göteborg. I Svenskfinland är han känd genom sin digra bokutgivning på Argument förlag. Tillsammans med sin fru **Kristina Reftel** har han bland annat skrivit de älskade lekböckerna *Kullagret* och *Kulsprutan* som används i barn- och ungdomsarbetet inom hela Borgå stift. Ock-

så konfirmandmaterialet *Con Dios* liksom bokserierna *Det är aldrig kört!* och *Med evig kärlek* är gjorda av Reftel, i samarbete med olika skribenter.

– Allt material som vi ger ut är testat. Allt botten i de egna behoven jag möter inom mitt arbete med ungdomar. Skulle jag inte jobba kvar som pedagog så skulle jag inte heller ha något att skriva om.

Ärliga frågor och uppmaningen att tänka själv är något som präglar hans böcker. Någon ”Glansbildsjesus” hittar man inte mellan bladen.

– Jag vill ta tvivlet på allvar. Det är bättre att ta diskussionen här och nu i konfirmandundervisningen än att någon ska behöva gå besviken därifrån. Det förlorar alla på.

Samtidigt måste det finnas en balans.

– Jag vill inte svika ungdomarna genom att inte ta deras frågor på allvar. Å andra sidan får det inte bli så ungdomstillsvalt att församlingsledningen uppfattar det som för rörigt.

Börja trumma i tid

Johan Reftel samlade för något år sedan 66 procent av ungdomarna i sin församling till skriftskola.

– Det var vårt bästa år på länge.

I Borgå stift är det än så länge få församlingar som ligger under 66 procent, tvärtom samlar de flesta betydligt fler än så.

Vad var det som hände inom konfirmandarbetet i Svenska kyrkan?

– Vi reagerade för långsamt när de första siffrorna började sjunka. Egentligen tyckte vi väl att det var ganska skönt när det sjönk från 90 till 70 procent. Man blev av med de stökigaste konfirmanderna och det blev lite billigare att hålla läger.

När under hälften av årsgruppen deltog i skriftskolan vaknade man upp.

– Nu är vi i kris och tvungna att förändra. Det är lite bra det också. Men ni måste börja trumma i tid när ni märker att deltagarna minskar.

Enligt Reftel är dialogen, de pedagogiska metoderna och lägerdygnet centrala för skriftskolarbetet.

– När det gäller ekonomin tycker jag vi ska fråga oss om vi verkligen har råd att inte ha konfirmander. Visst kostar lägerdygnet men vad kostar det att få tillbaka en person vi förlorat i ungdomsarbete senare i livet? Nej, stäng kyrkan en dag i mars, vem blir ledsn av det? Och satsa några tusenlappar och obekväma lägerdygn på ungdomarna. Fixa det!

För Reftel har de unga ledarna, ”hjälpisarna” varit nyckeln till ett blomstrande ungdomsarbete. Efter konfirmanden fortsätter ungdomarna som ledare för varandra. De utbildas kontinuerligt till mera ansvarsfulla uppgifter.

– Jag har trott på Gud hela mitt liv men det som ungdomsgruppen gjorde för mig när jag var 15 var superviktigt.

Han minns hur det var att få hänga tillsammans med de äldre ungdomarna, att 18-åringarna tog med de yngre i gemenskapen.

– Någon hade körkort, vi var hemma hos någon som redan flyttat hemifrån. Att dricka öl på skolgården var aldrig ett alternativ. Jag har skonats från mycket. Kanske försöker jag återskapa sådana gemenskaper nu?

Också i dag tror han att ungdomarna själva är det starkaste kortet i ungdomsarbetet.

– T-tröjor med texten ”Nöjd konfirmand” eller 50 unga som twittrar om hur bra de har det på församlingens läger. Det är den bästa möjliga reklamen vi kan få.

Utan hjälpledarna förlorar skriftskolarbetet skärpan.

– Jag märker att jag själv blivit mer av en självavårdare. Vuxen- och bibelundervisning har blivit viktigare för mig efter att jag fyllt 40. Jag hoppas att jag fortfarande får åka på konfirmandläger som 80-åring, men inte utan mina unga ledare. Jag behöver mitt ungdomsteam för att kunna göra fräscht konfirmandarbete.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Kjell Wikström

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

I HELGEN besökte Johan Reftel ungdomssamlingen Höstdagarna i Toijala. Utöver showen Gospel Magic höll han också en verkstad om lekar i konfirmandarbetet.

JOHAN REFTEL

FÖRSAMLINGSPEDAGOG
FRÅN GÖTEBORG.

HAR GETT UT ETT TJUGOTAL LEK- OCH ANDAKTSBÖCKER.

FÖRELÄSER OM LEKPEDAGOGIK OCH LEDARSKAP.

GOSPEL MAGIC ÄR HANS HOBBY.

Heikel-Nyberg: ”Trovärdigheten för kyrkans långa utbildningar försvinner”

KYRKOHERDEVAL. Monica Heikel-Nyberg har nu lämnat in en rättelseyrkan till församlingsrådet i Petrus församling. Heikel-Nyberg sökte kyrkoherdetjänsten i församlingen tidigare i höst, men fick se sig omkörd av den lägre utbildade och mera oerfarna prästen **Daniel Björk**.

– Jag menar att ärendet har beretts på ett bristfäll-

ligt och subjektivt sätt: att beredningen ensidigt framhåller den ena sökanden. Beslutet följer den ensidiga beredningen och åsidosätter den erfarna och bättre behöriga sökanden. Dessutom har beslutet fattats utan att beakta jämställdhets- och likställighetsregler. Reglerna gör gällande att sökande inte får diskrimineras på bland

annat köns- eller åldersgrund och att köns- och åldersfördelningen för liknande tjänster ska beaktas och företrädare för minoriteten ska ges företräde vid utnämningen, om sökandena i övrigt har likvärdiga meriter.

Hon är ändå noggrann med att betona att valet inte i första hand är en fråga om köns- eller åldersdiskri-

mination.

– Det handlar om i vilken grad man får åsidosätta kyrklig arbetserfarenhet och kyrkans egen vidareutbildning vid tillsättande av tjänster där erfarenhet av just dessa meriter är en förutsättning för att tjänsten framgångsrikt kan skötas.

Heikel-Nyberg säger att man i förlängningen kan

konstatera att trovärdigheten för både kyrkans långa utbildningar, såsom högre pastoralexamen och arbetshandledar- och ledarskapsutbildning försvinner om de inte längre vägs in bland meriter då tjänster tillsätts.

– Systemet med indirekta val har uttryckligen utarbetats för att man ska kunna välja kyrkoherde utifrån

vem som är bäst meriterad för uppgiften och inte efter vem som är mest populär bland församlingens medlemmar.

Vice ordförande i Petrus församlingsråd **Caroline Sandström** sade i KP nummer 43 att det var Daniel Björks framtidsvisioner som avgjorde valet till hans fördel.

CHRISTA MICKELSSON

Vanligen lätt att bli medlem

MEDLEMSKAP. Kyrkpressen reder ut vad som gick snett när "Pärre" ville bli medlem i kyrkan men inte blev kontaktad av sin församling.

TEXT: SOFIA TORVALDS

På kyrkans webbsida står det så här om att bli medlem genom en elektronisk medlemsansökan: "Den information som du ger på den elektroniska medlemsansökan förmedlas till församlingen på din ort inom två vardagar. Därefter tar församlingen kontakt med dig. Ditt medlemskap träder i kraft först då församlingen har bekräftat inträdet."

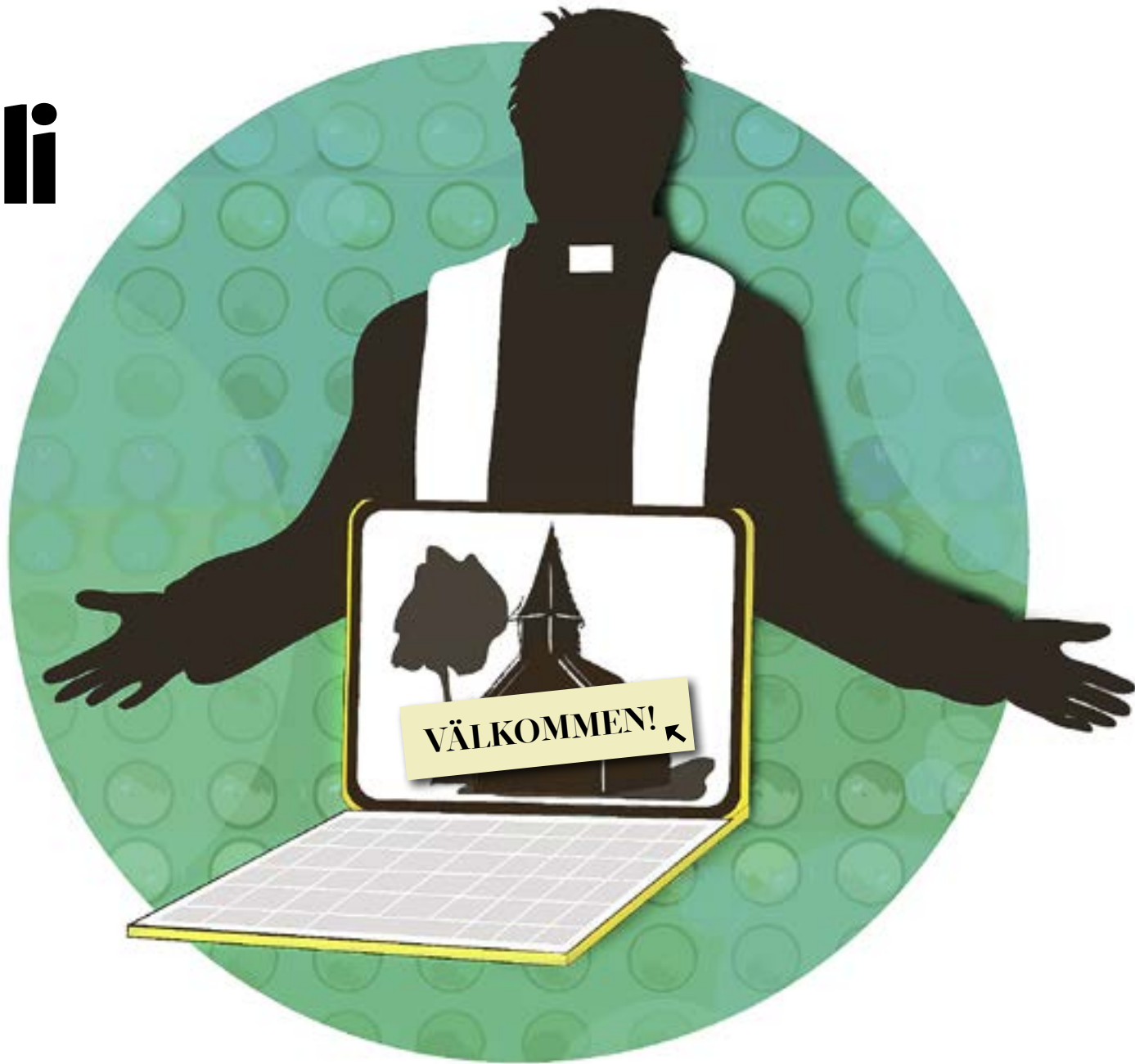
Också på sajten blimedlemkyrkan.fi – den webbsida där du fyller i din ansökan – står det "församlingen kontaktar dig så snabbt som möjligt". Tanken är alltså att det ska vara lätt att anmäla att man vill bli medlem – bara en blankett att fylla i på webben – och sedan ska man snabbt kontaktas av sin lokala hemförsamling.

Men signaturen "Pärre" skriver så här på Hbl:s webbsida i anslutning till nyheten om att många lämnat kyrkan på grund av Päivi Räsänen's uttalanden: "Jag skrev ut mig för länge sedan eftersom jag inte ville betala skatt till en organisation som motarbetar mina egna intressen. Nu har i alla fall attityden inom kyrkan förändrats enligt min mening och jag har fyllt i en blankett på nätet att jag vill bli medlem igen. Församlingen skulle kontakta mig inom två veckor. Nu har det gått fyra månader och ingen har hört av sig. Tydligt vill man inte ha mig tillbaks."

Vad har gått snett?

– Församlingarna har fått instruktioner om att alltid ta kontakt med de nya medlemmarna. Och även om de inte skulle göra det borde "Pärre" ha fått ett meddelande om medlemskapet antingen från församlingen eller magistraten, säger webbkommunikationschef **Sami Kallioinen** vid Kyrkostyrelsen.

"Ta kontakt med din hemförsamling och ge oss en ny chans!"
biskop Björn Vikström

TANKEN ÄR att det ska vara lika lätt att bli medlem i kyrkan som det är att lämna medlemskapet. ILLUSTRATION: MALIN AHO

Han frågar sig om "Pärres" medlemsansökan kanske aldrig hunnit sparas i systemet.

– Under de fem år sajten varit i bruk har vi fått feedback om kanske tjugo sådana fall. Det är ändå väldigt lite med tanke på att vi fått över 40 000 elektroniska medlemsansökningar, säger Kallioinen.

Då man fyller i en elektronisk medlemsansökan skickas den vidare till den blivande medlemmens egen församling, alltså församlingen på den ort där man är bosatt.

Om "Pärres" ansökan hade skickats vidare till exempelvis Grankulla svenska församling så skulle han ha fått ett brev från församlingen.

– När vi får uppgifterna via en elektronisk medlemsansökan brukar vi helt enkelt skicka ett brev hem till personen i fråga och meddela att han eller hon nu är medlem, säger för-

samlingssekreterare **Nina Söderlund** i Grankulla.

I Grankulla sitter kyrkoherden med när alla medlemsansökningar och utskrivningar går igenom en gång per vecka. Det kommer in en hel del den vägen.

– De flesta som vill bli medlemmar skickar sin ansökan elektroniskt, säger Söderlund.

Smidigt också i Jakobstad

Bengt Rönnback från Jakobstad blev nyligen medlem i kyrkan igen efter många års paus. Också han ansökte om medlemskap på webben.

– Det gick lättare att skriva in sig än det i tiden var att skriva ut sig, skratrar han och berättar att man förr måste gå till pastorskansliet och förklara sig om man ville säga upp sitt medlemskap.

Efter att han skickat den elektronis-

ka blanketten blev han snabbt kontaktad av en präst som bekräftade att han blivit medlem i församlingen. Nu har han nyss röstat i församlingsvalet för första gången i sitt liv.

– Jag tyckte systemet fungerade bra. Det borde inte vara svårt att skriva in sig – så lätt som det i dag är att skriva ut sig, tycker han.

En hälsning från biskopen

Men hur ska det nu gå för "Pärre"? Är han medlem eller är han det inte? Vad ska han ta sig till?

Eftersom vi inte vet på vilken ort han bor är frågorna inte så lätta att besvara. Men biskop **Björn Vikström** har en hälsning till "Pärre".

– Ta kontakt med din hemförsamling och ge oss en ny chans. Vi ska försöka lära oss av våra erfarenheter och undvika liknande misstag i framtiden. Förlåt och välkommen!

SAMLEVAD POLITIK

Borgerlig vigsel föreslås

Stifta en lag om samlevnad, gör borgerlig vigsel obligatorisk som en juridisk handling och låt de religiösa samfundet fortsättningsvis själva ta ställning till hur de förhåller sig till olika samlevnads-

former. Det föreslår SFP:s specialförening Kristet samhällsansvar.

– Vi ser äktenskapet nu och i framtiden som ett förbund mellan en man och en kvinna. Om samhället juridiskt vill reglera andra samlevnadsformer, med samma juridiska rättigheter som nu

gäller dem som ingått äktenskap, föreslår vi att en samlevnadslag stiftas, säger Kristet samhällsansvars ordförande **Stig Kankkonen**.

– Det kan inte vara lagstiftarens sak att avgöra hur kyrkor och samfund tolkar sin tro!

VAL RÖSTER

I Mariehamns församling förhandsröstade 521 personer. Det är mycket bättre än senaste val.

Tinca Björke, informator i Mariehamns församling

FÖRFATTARE TRO

Stephen King om tro och tvivel

Thrillerförfattaren **Stephen Kings** nya bok *Revival* handlar om en metodistpastor som förlorar sin tro efter en olycka. Boken utkommer i mitten av november. I en intervju i tidningen Rolling Stone reflekterar King över sin egen misstro mot organiserad religionsutövning. Han växte själv upp inom Metodistkyrkan. Ändå tror King på Gud.

– Det gör saker bättre. Du har en meditationspunkt, en kraftkälla. Eftersom jag tror på Gud kan jag säga: Gud, jag kan inte göra det här själv. Hjälp mig.

3 FRÅGOR TILL

Teemu
Laajasalo

På Mikaelidagen i början av oktober invigdes en biktstol i Berghälls kyrka i Helsingfors. Teemu Laajasalo, kyrkoherde i församlingen, varför ville ni skaffa en biktstol?

FOTO: ANTTI
KRUUS

– Jag anser att biktstolen är en symbol. Den påminner oss om att Gud förlä-

ter den som är ångerfull och att vi alltid får börja om på nytt. Biktstolen är också en del av en större helhet i Berghälls kyrka, där vi strävar efter att alltid ha dörarna öppna. Vi ordnar olika aktiviteter i kyrkan, bönestunder, bibelläsning – och nu också en möjlighet att bikta sig.

Vilken är biktstolens funktion i vårt samhälle i dag och i den lutherska kyrkan?

– Bikten är bekant för oss genom filmer, men biktstolen passar också väldigt bra in i vår tid och vår lutherska kyrka. Luther värdesatte bikten högt och enligt kyrkoledningen har församlingen en skyldighet att erbjuda en möjlighet att få privat bikt.

När kan biktstolen användas och vilka kommentarer har ni fått sedan den inrättades?

– Biktstolen kan användas alltid när det finns en präst på plats i kyrkan. Självvård och bikt kan man få i alla församlingens utrymmen, men själva biktstolen finns till för de hugade. Det är prästens uppgift att se till att biktstolen används vid de tillfällen när bikt behövs. Ett tungt sinne, skam och hopplöshet kan man prata om under självvårdssamtal, men man behöver inte be om förlåtelse för det. Nästan alla människor har varit väldigt positivt inställda till biktstolen. Den är en påminnelse om förlåtelsen, glädjen och möjligheten att få börja på nytt.

● MICHAELA ROSENBACK

Vårdarna vill välja själv

ABORT. Genom att låta vårdpersonalen välja om de vill medverka under en abort respekterar man samvetsfriheten och motverkar diskriminering. Det anser de som under-tecknat ett medborgarinitiativ i frågan.

TEXT:

MICHAELA ROSENBACK

För närvarande har personer som jobbar inom hälsovården i Finland ingen rätt att på grund av sin etiska eller religiösa övertygelse vägra skriva ett utlåtande som leder till abort eller utföra en abort. Det vill läkarstuderanden **Marika Kaksonen** ändra på. Hon är en av de aktiva bakom medborgarinitiativet "Ge hälsovårdspersonal lagstadgad rätt att vägra avsluta liv på grund av sin övertygelse".

– Det handlar om en samvetsfrihet. Många människor inom hälsovården, läkare och barnmorskor lider av situationen som den är nu. De känner sig pressade att utföra aborter även om det går emot deras samvete, och de kan känna sig diskriminerade på arbetsplatsen av kollegor som tycker att de sviker om de inte ställer upp, säger Marika Kaksonen.

Själv har Marika Kaksonen träffat barnmorskor som lidit efter att de behövt medverka i samband med en abort. Hon poängterar också att det i dag är omöjligt att specialisera sig inom gynekologi om man inte är villig att utföra aborter.

– Man kanske vill bli gynekolog för att man är intresserad av förlossningar eller barnlöshetsvård, men under specialiseringstiden är alla tvungna att utföra aborter. Det leder till att det är omöjligt att bli gynekolog om man inte kan tänka sig att utföra en abort.

Inom EU är det bara Finland, Sverige, Bulgarien och Tjeckien som inte tillåter att vårdpersonal på grund av sin övertygelse vägrar delta i aborter.

– Med initiativet försöker vi jobba för en lagstiftning som följer övriga Europas,

I DAGSLÄGET är det omöjligt att specialisera sig inom gynekologi om man inte kan tänka sig att utföra aborter.
FOTO: COLOURBOX

säger Marika Kaksonen.

En av dem som under-tecknat initiativet är den pensionerade sjuksköterskan **Margareta Silander**.

– För mig var det självklart att skriva på eftersom jag inte tycker att vårdpersonalen ska behöva gå emot sitt samvete. Det här handlar om de anställdas rättigheter.

När Margareta Silander själv var nyutexaminerad jobbade hon på Barnmorskeinstitutet i Helsingfors och medverkade då under flera aborter.

– Jag hade ett väldigt obehag för det, men jag tänkte aldrig på det. Det diskuteras inte då. Om möjligheten att säga nej hade funnits så hade jag definitivt utnytt-

"Abortfrågan är verkligen inte svartvit för mig. Men att ställa sig bakom ett initiativ för personalens rättigheter är lätt."
Margareta Silander

jat den, säger Margareta Silander.

Hon påpekar flera gånger att medborgarinitiativet inte tar ställning till huruvida abort är rätt eller fel, det handlar enbart om den enskilda personens rätt att säga nej.

– Jag har mött många kvinnor i mitt arbete, också kvinnor i stor nöd. Det viktigaste är att man lyssnar på dem, visar förståelse och inte viftar med begrepp som synd. Men man kan också visa att det finns ett alternativ om kvinnan väljer att behålla barnet. Abortfrågan är verkligen inte svartvit för mig. Men att ställa sig bakom ett initiativ för personalens rättigheter är lätt.

Påverkar inte vården

Både Marika Kaksonen och Margareta Silander är av åsikten att en eventuell lagändring inte skulle påverka hur kvinnorna blir bemötta inom vården.

– Initiativet ska inte göra det svårare för någon och ingen ska känna att den blir

dömd utgående från sina val. I Norge gör man till exempel så att kvinnan skickas direkt till en barnmorska som kan tänka sig att skriva ut ett utlåtande som leder till abort. Det har man kommit överens om på avdelningen, säger Marika Kaksonen.

Hon har också fått ta emot frågor kring hur initiativet skulle påverka kvinnornas säkerhet.

– Om en kvinnas liv är i fara så gäller inte rätten att vägra, säger Marika Kaksonen.

Sista dagen att underteckna medborgarinitiativet är den 23 november.

MEDBORGARINITIATIV

• **Medborgarinitiativet strävar** efter att ge hälsovårdspersonal rätt att på grund av sin etiska eller religiösa övertygelse vägra utföra en abort, om kvinnans liv inte är i fara.

• **Initiativet motiveras** bland annat med att den etiska konflikten mellan aborter och att beskydda liv är psykiskt svår och att om en människa pressas att handla emot sin djupa övertygelse äventyrar det hennes mentala hälsa.

• **Sista dagen** att underteckna initiativet är den 23 november.

– Vi har redan över 32 000 stödförklaringar och när jag har varit ute och samlat namn så har jag märkt att det har varit ganska enkelt. Problemet är snarare att vi är en så liten grupp som jobbar för det här.

Om initiativet samlar över 50 000 stödförklaringar så måste riksdagen ta upp det till behandling.

– Om det går så att vi når upp till gränsen så är det ingen idé att lämna in initiativet till den här riksdagen eftersom det är så kort tid kvar av den här riksdagsperioden, de skulle inte ha tid att behandla frågan.

DANMARK KYRKAN

Det blev ingen kyrkoreform

Det danska riksdagen tillsatte redan år 2012 en arbetsgrupp som skulle grunna på en reform av folkkyrkan. Men nu har reformen strandat på politiska menings-skiljaktigheter. Två partier har meddelat att de lämnar förhandlingarna.

– Det här betyder i praktiken att reformen av folkkyrkan går i graven, säger **Hans Raun Iversen**, lektor i praktisk teologi, till Kristeligt Dagblad.

Reformen skulle leda till en historisk omorganisering av kyrkans ledning.

VAL FARSDAG

Det gäller på söndag

Söndagen den 9.11 är den officiella valdagen i församlingsvalet. Alla sexton år fyllda medlemmar i kyrkan har rösträtt. På söndag kan man bara rösta i sin egen hemförsamling.

PALESTINA ERKÄNNANDE

Glädje och besvikelse

Svenska regeringens beslut att erkänna staten Palestina väcker både irritation och jubel inom de olika kyrkosamfundet, rapporterar tidningen Dagen och redogör för reaktionerna inom såväl frikyr-

kan som bland katoliker och ortodoxa.

Svenska kyrkans högsta beslutande organ, kyrkomötet, beslöt redan 2012 att uppmana svenska regeringen att verka för att Palestina ska upptas som fullvärdig medlem i FN.

Många av de andra samfundet är delade,

men framför allt inom Pingströrelsen väcker erkännandet besvikelse.

– Vad regeringen gör nu tycker jag är naivt, och man skulle behöva definiera vad man egentligen erkänner, säger **Dan Salomonsson**, föreståndare i Pingstkyrkan i Uppsala, till tidningen Dagen.

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

I sorgens stund är du inte ensam

HOK ELANNON
HAUTAUSPALVELU

En byrå med komplett service.

60 ÅR

LÄS MER:
hok-elannonhautauspalvelu.fi
perunkirjoitustoimisto.fi

Hagnäs • Tölö • Östra centrum • Malm • Forum • Alberga
Hagalund • Esboviken • Dickursby • Myrbacka • Kervo • Hyvinge

TELEFONJOUR 24 h: 050 347 1555 (0,0828 €/samtal + 0,1199 €/min)

TJÄNST FÖR LIVET NÄR SORGEN GÅSTAR

- ett gratis informationspaket och en kosnadsberäkning
- boupptecknings- och gravstensservice

HELSINGFORS BEGRAVNINGSTJÄNST
Tölö: Mannerheimvägen 45, t. (09) 7002 481
Malm: Kyrkobyggen 14, t. (09) 7002 4824

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum: Esboplatsen 7, t. (09) 7002 4828

Dejour, t. (09) 7002 481 www.hautaushuolto.net MEMORIA

Hedra minnet

Begravningstjänster med tiotals år av erfarenhet.
Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

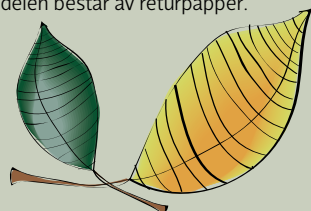
Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst
P. Borg & Co 30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

Visste du att ...
Kyrkpressen sparar skog!

Tidningen trycks på ett finländskt miljömärkt papper som till största delen består av returpapper.

KP
KYRKPRESSEN

FÖR ETT fortsatt gott samarbete är det viktigt att församlingarna nu på lokalnivå aktivt erbjuder sig att vara med i det lokala läroplansarbetet, säger t.f. sakkunnig Maria Björkgren-Vikström vid KCSA. FOTO: KP-ARKIV/MIKAELA AN...

Inget hindrar aktivt samarbete

RELIGION I SKOLAN.

Biträdande justitiekansler Mikko Puumalainens uttalanden i våras om religion i skolan väckte en livlig debatt. Att riksdagens grundlagsutskott var inne på en helt annan linje har inte uppmärksammat lika mycket i medierna.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Det här säger Maria Björkgren-Vikström, som är t.f. sakkunnig för småbarnsfostern och skolsamverkan på Kyrkans central för de svenska arbetet (KCSA).

– Puumalainen ifrågasatte att man sjunger psalmer som *Den blomstertid kommer* på skolvärdningen. Det är problematiskt visavi religionsfriheten, ansåg han.

Riksdagens grundlagsutskott kom fram till att psalmer och andra fester med koppling till kyrkliga traditioner inte är ett hot mot religionsfriheten i skolorna.

– Utbildningsstyrelsen är

DET ÄR viktigt med förtroende mellan skolan och kyrkan, säger Maria Björkgren-Vikström. FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

inne på samma linje som grundlagsutskottet. Fester är en del av den finländska kulturen och kan innehålla religiösa inslag utan att för den skull betraktas som religionsutövning. Om en värnadsman anser att eleven inte kan delta i alla delar av ett festprogram ska man finkänsligt ordna en individuell lösning.

Utbildningsstyrelsen säger i sina direktiv att man i skolmiljö får arrangera kyrkligt program som exempelvis gudstjänster.

– Men i det fallet ska skolan informera föräldrarna i förväg om saken och meddela att det är frivilligt. Det är frivilligt även för dem som hör till den evangelisk-lutherska kyrkan. Skolan ska utifrån sina förutsättningar ordna alternativt program. Det programmet ska vara meningsfullt och likvärdigt, säger Björkgren-Vikström.

Det här innebär att skolan inte behöver vara religiöst neutral, som exempelvis i Frankrike.

– Men däremot ska undervisningen vara konfessionslös.

Samarbete önskvärt

Det är också fullt möjligt för skolan att på många olika sätt samarbeta med kyrkan och den lokala församlingen. Den nya läroplanen som är under arbete uppmanar skolorna till att samarbeta med aktörer i närmiljön, exempelvis församlingar och organisationer.

Församlingens resurser kan komma väl till pass exempelvis när det gäller förebyggande elevvård.

– En 15-åring kan begära att en ungdomsarbetsledare från församlingen får sitta med i den elevspecifika expertgrupp som kan bildas för att stöda en enskild elev.

Föräldrarna är måna om att de och barnen får allt det stöd som de kan få för barnens utveckling.

– Kyrkan är med sin sakkunskap en stor resurs för både skolan och föräldrarna, säger Björkgren-Vikström.

När församlingens anställda rör sig i skolan är de där som gäster.

– Det gäller att vara lyhörd för skolans synpunkter och behov. Ett förtroende ska byggas upp som sedan kan komma väl till pass i krisituationer. Vid exempelvis skolskjutningar har kyrkans hjälp varit av stor betydelse för skolan och hela samhället.

Kyrkan är i jämförelse den överlag vanligaste samarbetsparten för skolorna. 96 procent av alla skolor i den grundläggande utbildningen och 91 procent av gymnasierna samarbetar med lokalförsamlingen, visar en undersökning från år 2011.

LAPTRÄSK-LILJENDAL KYRKOHERDEINSTALLATION

Stina Lindgård välkomnades

I söndags installerades Stina Lindgård till gemensam kyrkoherde för Lapträsk svenska församling och Liljendal församling.

I den tvåspråkiga installationsmässan medverkade bland an-

KÖTTSOPPA, KAKA, tal och musik. FOTO: LAPTRÄSK SV. FÖRS.

nat biskop Björn Vikström, församlingsspastor Eva-Lotta Blom, båda församlingarnas kyrkokörer och barnkör och kamarmusikgruppen Cornicines Borgensis.

Efteråt ordnades lunch i församlingshemmet i Lapträsk.

Grynen gör brödet gott

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Vad gör man när man får en påse speltgryn av sin mommo? Jo, man blandar det i brödet och får lite variation på ett av sina standardrecept.

TEXT OCH FOTO:
BIANCA HOLMBERG

Havre är mitt favoritsädeslag och jag blandar havregryn i allt från plättar och smul-pajer till bröd och kex. Men när jag, till min förtjusning, fick en stor påse ekologiska speltgryn av min mommo, då bytte jag ut en del av havregrynen mot spelt och fick variation på ett av mina favoritbröd, igen ett snabbt och enkelt bröd i långpanna. Att det är så mycket gryn i brödet kan göra det smuligt, men även härligt poröst och själv föredrar jag absolut smulighet framför kompakta och torra bröd. Den som vill kan naturligtvis öka mängden mjöl och minska mängden gryn eller byta ut spelten och havret mot andra grynsorter. Som vanligt favoriserar jag ekovarianter.

Jag vill understryka att sirapen faktiskt står inom parentes, för enligt min åsikt är det helt onödigt att söta det här brödet.

DET HÄR brödet innehåller spelt, som är en äldre och mindre förädlad sort av vete. Den innehåller mer protein än vanligt vete och fungerar mycket bra för bakning

BRÖD MED SPELT OCH HAVRE

- **1,5 dl** (ekologiska) havregryn
- **2,5 dl** (ekologiska) speltgryn
- **6 dl** vetemjöl
- **1 påse** torrjäst eller 50 g färsk
- $\frac{1}{2}$ l vatten
- **(1 msk)** sirap
- $\frac{1}{2}$ –**1 tsk** salt
- $\frac{1}{2}$ dl olja

pensling: vatten
på ytan: havre- eller speltgryn

- **Blanda torrjästen** med de torra ingredienserna, tillsätt olja, eventuellt sirap och vatten (42°). Om du

använder färskjäst, lös då upp den i fingervarmt vatten (37°) och blanda i olja, salt och eventuellt si-

rap. Blanda sedan i mjölet och grynen.

- **Bred ut** degen i en långpanna och låt den jäsa i cirka 30 minuter. Pensla med vatten och strö över gryn. Skär den i 24 fyrkanter och grädda i 225° i 15–20 minuter.

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

VÅGA FRÅGA

Bra med en trygg ram

BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Finns det bibliska belägg för sexuell avhållsamhet före äktenskapet? Vad är kyrkans linje i den här frågan?

FRÅGOR SOM BERÖR sexualitetens område har alltid varit viktiga. Det beror på att sexualiteten har stor betydelse för vår personlighet. Sexualiteten är mycket mer än enbart den intimaste akten i form av samlaget. Den är en betydelsefull del av allt det som formar oss till de vi är. Sexualiteten har vi alltid med oss.

I Bibeln talas mycket om kärlek och sexualitet. Även om förhållandena i vilka texterna skrevs är olika redan om vi jämför Gamla och Nya testamentet,

och alldeles annorlunda jämfört med vår tid, så kan man lätt hitta några bärande linjer som går genom hela Bibeln.

I skapelseberättelsen blir det tydligt att sexualiteten är en gåva av Gud. Den finns med som en naturlig del av livet och är något mycket fint som vi ska värda. Det är ju inte så att människans sexualitet kom till i samband med syndafallet, den fanns med från allra första början.

Bibeln framhåller också flera dimensioner av sexualiteten. En dimension är kärleken som åtrår en annan människa. I exempelvis Höga visan finns många exempel på hur man kan längta efter varandra så att det känns i hela kroppen och drömma om och tänka på den man älskar.

EN ANNAN viktig dimension av sexualiteten är den tjänande kärleken. Vid vigslar läses ofta avsnittet ur 1 Kor 13 som talar om kärleken som bär, tror och uthärdar. Det är en påminnelse om att det är kärlek att ställa upp i vått och torrt för den man älskar. Kärlek är inte bara känslor, den är också konkret handling, omsorg, omtanke och hjälp.

I Bibeln anges även en ram för kärleken. Den består av en överenskommelse och löften som ges offentligt. Förhållandet bekräftades genom att ingå äktenskap. På den tiden var äktenskapet nog mera ett sätt för familjerna att reglera släktegendomens fortsatta bestånd än två jämbördiga parters överenskommelse. Då var det också helt otänkbart att någon skulle ha varit tillsammans eller haft samlag med någon annan innan äktenskapet. För sådant kunde höga straff utmätas.

ÄVEN OM knappast någon i dag skulle vilja ingå ett sådant äktenskap som på Gamla testamentets tid, ett sådant som var starkt präglat av patriarkalismen och fädernas val, finns de bärande delarna fortfarande kvar i dagens äktenskap. Kärleken, sexualiteten och det gemensamma livet mår bra av en trygg ram som innebär att man offentligt gett varandra löften om att möta livet sida vid sida.

Visserligen är äktenskapet inte en fullständig garanti för trygghet, men avsikten och viljan man ger uttryck för är en bra sak att ha med sig i mötet med vardagens utmaningar. Dessutom tycker kärleken mycket om att bli bekräftad och få höra löften som betyder något. Därför värnar kyrkan om äktenskapet. Och därför ordnas också äktenskapskurser och upprätthålls familjerådgivningsbyråer.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MICHAELA ROSENBACK

Jag tänker, alltså skriver jag

Jag har skrivit ett brev åt mig själv. På tjockt brevpapper har jag plitad ner ord

om högt och lågt, stort och smått. Jag har skrivit om min hoppfullhet inför framtiden och allt vad

den kan föra med sig, men också om rädslor, om det som skaver längst där inne.

Brevet har jag limmat ihop och satt i en låda. Där ska det få ligga ett tag, glömmas bort och sedan hittas igen. Om sex månader ska jag öppna det och ta del av mina egna tan-

kar, precis så som det kändes då, en mörk och regning höstdag i oktober.

För mig har ordet alltid varit en tillflykt. Det är till ordet på pappret som jag återvänder när spretiga tankar behöver rätas ut, hjärnan känns överbelastad eller när jag vill fånga ett

ögonblick. Vissa människor skriver dagbok eller blogg. Jag skriver brev.

Ibland är breven korta, ibland flera sidor. Längden spelar mindre roll för en sak har de ändå gemensamt: de innehåller en känsla. Att i detta nu få skriva ner hur jag mår ger utrymme för

begrundan och eftertanke. Och för en människa som, liksom jag, har en tendens att grubbla blir skrivande en stund av ro.

Och att sex månader senare få öppna brevet ger mig ytterligare en dimension. En djupare förståelse för hur jag tänkte då och

hur jag tänker nu. En utveckling åskådliggjord på papper. I breven finns saker jag glömt bort och som ibland sätter perspektiv på tillvaron.

Jag tänker, alltså skriver jag. Dumbledore hade sin Minnsallt, jag har mitt papper och min penna.

Jão nãõ e ja på HD ja nãõ

HÖSTDAGARNA. Nyskriven musikal sattes ihop över en helg. Höstdagarna satsar på scenen där unga får uppträda för unga.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Tonje Lindeman och **Selma Nyholm** har hamnat i knipa. De är programledare på Höstdagarna och ska läsa upp ett brev, så kallad höstdagspost, som någon ur publiken skickat dem.

– Tasche haschklie, inleder Lindeman och river genast ner både skrat och applåder från publiken.

Med lite hjälp kommer Helsingforsflickan igenom hela brevet skrivet på Närpesdialekt. Stämningen i Toijala sporthall är varm och glad.

– Årets tema är respekt och det får vi öva oss i också här på Höstdagarna. För mig betyder det att jag ska få vara mig själv men också låter alla andra vara sådana som de är, säger **Marlen Talus-Puzesh**, ordförande för Förbundet kristen skolungdom (FKS) som arrangerar Höstdagarna.

Respekt har inte med ålder att göra.

– Unga människor är värda lika mycket respekt som äldre.

Ett svar i G

Knappt 600 tonåringar från hela Svenskfinland samlades i helgen till Höstdagar, FKS årliga storsamling. **Johan Reftel**, **Muluken Cederborg** och **Tommy Rannanpää** var huvudtalare men också bibelstudium (och bananasplit) med biskopen liksom discgolf och en turnering i virtuellt kortspel, Heartstone, stod på programmet.

Lördag morgon inleddes med en andakt som Hangö svenska församling förberett. Efter filmklipp och textläsning följde en kramstafett där publiken skickade vidare kramar över hela läktaren.

– Det finns ju många lekar, så där som Bongo, där det hör till att kramas. Men alla är kanske inte med och leker och vi ville att alla skulle få en kram, säger **Lucinda Kraufvelin** från Hangö.

Andakten avslutas med ett godisregn över publiken.

– Smaka och se att Gud är god, uppmanar Hangö ungdomarna innan de går av scenen.

Lucinda Kraufvelin är däremot snart tillbaka i rampljuset. Hon är en av dem som framför musikalen Ett svar i G, som specialskrivits för årets Höstdagar. Musiken består av kända låtar, för manus står ungdomsarbetsledare **Daniel Jakobsson**.

– Texten är ett slags svar på en populär låt, Prayer in C, som också finns med i musikalen, berättar Jakobsson.

Sångarna och skådespelarna, som

”Programmet på stora scenen har varit det bästa.”

Alexandra Sjöholm

tillsammans representerar tio olika församlingar, har fått lätttexter och repliker på förhand. Under lördagen övar också dansare i skilda verkstäder, på söndag är det premiär.

– Jag tror att många kommer att känna sig träffade av musikalens budskap. Det gör jag, säger **Emilia Schröder** från Lovisa församling.

Hon spelar anklagaren.

– Jag är den enda onda på scenen. Det känns helt okej, jag har stått fem år på sommar-teatern Lurens scen och är ganska van vid att spela teater.

Unga uppträder för unga

Tidigare fungerade vanligtvis kända kristna band som dragplåster på samlingsarna, men på senare har istället vanliga deltagare fått ställa sig på scenen.

– Baserat på den respons vi fått så fungerar det numera bättre när ungdomarna själva får uppträda för varandra. Det är roligt att se sina vänner på scenen och de som deltagit har berättat att upplevelsen stärkt självförtroendet, säger **Patricia Högnabba** som är förbundssekreterare för FKS.

– Programmet på stora scenen har varit det bästa, bekräftar **Alexandra Sjöholm** från Pernå.

Självt har hon valt pyssel som verkstad, ett ”överlevnadsarmband” är under tillverkning.

– Man tar ett långt snöre av något hållbart material och flätar det till ett armband med macrameteknik. Om man plötsligt behöver ett starkt snöre, till exempel i skogen, så är det bara att öppna armbandet.

KAJ gav årets HD-låt

Till helgens absoluta publikfavoriter hör parodin på humorbandet KAJ:s låt som i Höstdagstappning fick titeln ”Jão nãõ e ja på HD ja nãõ!”. De som lyckades få kläm på uttalet stämde glatt in i refrängen.

– Klart vi är på Höstdagarna! Här träffar man helt andra kompisar än hemma till vardags, berättar ett gäng tjejer som just varit på verkstad.

– Vi kommer från Vörå, Nykarleby och Sibbo men gillar att hänga tillsammans på läger. Här talar vi mer om riktiga saker än hemma, det blir långa samtal under sena lägerkvällar.

MERA BILDER från Höstdagarna hittar du på kyrkpressen.fi och Instagram #höstdagarna.

**STENHUGGERI
LEVANDER**

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

**EN MINNESVARD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET**
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Bågar fr. 50€
Jakobstads Syncenter
Storgatan 15, Jakobstad
tel. 06-781 1023
fax 06-781 1024
Nykarleby Syncenter
Topeliusespl. 12, Nykarleby
tel. 06-722 0770
fax 06-722 1572
Nu rea hos oss!

Hautaus toimisto - Begravningsbyrå
Lindqvist
Kuningattarenkatu 17, Loviisa
Drottninggatan 17, Loviisa
☎ (019) 532 710 Päivystys/Dejour 24h
hautaus toimisto.lindqvist@sulo.fi
www.hautaus toimistolindqvist.fi

**Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ**
Kungsgatan 7, 10600 Ekenäs, tfn (019) 246 2462

NYHET!
Bok om föräldraskap av Boris Salo

”Jag känner inte till någon annan bok som med sådan bredd och sådant djup tar upp hur vi ska se på och bemöta barn i familj och församling.”
Alf B Svensson, leg. psykolog

Info och beställningar: www.vibosa.fi,
vibosa@vibosa.fi, + 358-50-4689678

**Finlands Lucia
RÖSTA & DELTA**
Luciainsamlingen 2014 stöder utsatta barnfamiljer

RÖSTA VIA WEBBEN
www.lucia.fi eller skanna QR-koden →

RÖSTA PER SMS
Skriv meddelandet enligt följande:
Nyckelord: **10e lucia x Kalle Karlsson**
Ditt namn: _____
Din donation, 5, 10 eller 20 € Kandidatens nummer _____
... och skicka det till numret **17240**.

RÖSTA MED RÖSTSEDEL
JAG RÖSTAR PÅ KANDIDAT NR _____
Mitt namn _____
Min adress _____
Jag bidrar med _____ € (minimi 1 euro/röst)
Jag sänder mitt bidrag via
 Aktia FI12 4055 1120 0450 79
 Nordea FI64 1562 3000 1093 32
 Danske Bank FI74 8000 1870 8920 73
Sänd röstsedeln per post till:
Folkhälsan, Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors
Du kan lämna ditt bidrag och din röstsedel i Folkhälsans hus, på Hufvudstadsbladets kontor i Helsingfors och i Luckorna.

Din röst och ditt bidrag ska vara hos Folkhälsan 26.11.2014 före kl. 24.00.
De uppgifter som lämnats i samband med inbetalning och omröstning behandlas konfidentiellt och förstörs när insamlingen avslutats 31.1.2015. Från sms-bidraget avdras skatter och operatörsavgifter. Insamlingsstillståndet 2020/2013/4814 har beviljats av Polisstyrelsen.

folkhälsan **HBL** **yle** RADIO VEGA **yle** FEM

TID, BERÖRING, gåvor, kärleksfulla handlingar och goda ord. Också barn har olika sätt att kommunicera kärlek.

Barnens kärlek talar fem språk

FÖRÄLDRASKAP. Berättelsen om när Jesus välsignar barnen ledde Boris Salo in på en litterär resa. Resultatet blev en bok om vad det är att vara förälder.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Berättelsen om när Jesus välsignar barnen anses av en del bibelforskare vara något av det mest märkliga som finns i Nya testamentet. **Boris Salo** skrev en bok som kretsar kring den bibelberättelsen.

– Jag ville ur olika synvinklar lyfta fram händelsen och på vilket sätt den är aktuell ännu i dag.

Boris Salo och hans fru **Vivan Salos** friskvårdsarbete med relationer har också lett till föreläsningar kring föräldraskap.

– Föräldraskap har alltid intresserat mig, men jag har under årens lopp också fått fördjupa mig i ämnet.

Radikal för sin tid

Boris Salo är tjänstledig från sin kaplanstjänst i Jakobstads svenska församling för att ha mer tid att författa och föreläsa. Han säger att berättelsen om när Jesus välsignar barnen, som för övrigt är världslitteraturens mest kända berättelse om barn, radikalt kom att förändra hur man ser på barn.

– Den är ingen saga utan en händelse med oerhörd radikalitet. Den skrevs under en tid när det i romariket var allmän sed att mör-

da barn. Barn skulle enligt filosofen Platon tas bort från föräldrarna. Judarna ansåg att man kunde ta ett barn på allvar först vid 12 års ålder. Det finns forskare som menar att det var i fornkyrkan som barnen blev människor.

I boken *Öppen famn - En bok om föräldraskap* skriver Salo ur många infallsvinklar om bibelberättelsen. En vinkel har han hittat i den kristna författaren och terapeuten **Gary Chapmans** böcker om kärlekens språk, en modell som visar att vi har olika sätt att kommunicera kärlek till varandra.

– Böckerna om kärleksspråken har för många öppnat nya dimensioner i att förmedla kärlek. Chapmans poäng är att vi människor tar emot kärlek på olika sätt. Det gäller därför att uttrycka kärlek på ett sådant sätt som andra, i det här fallet barnen, förstår.

Salo lyfter fram att Jesus använder alla de fem kärleksspråken, men att han vid två tillfällen uttrycker alla fem kärleksspråk samtidigt: När han instiftar nattvarden och när han välsignar barnen.

– Han ger barnen tid, be-

röring, en gåva, en kärleksfull handling och han talar goda ord till dem. I föräldraskapet behöver vi alla kärleksspråk.

Han går vidare och visar på vad det kan innebära för föräldraskapet att se och höra, bekräfta, respektera och involvera.

– En annan sak Jesus gör, som vi kan ta modell av i vårt föräldraskap, är att visa sårbarhet. Antikens tid var styrkans och maktens tid, en tid när man inte ens skulle gråta över att ett barn dött. När man talar om att vuxna ska bli som barn så öppnar man för andra perspektiv i livet. Jag vill visa hur sårbarhetens väg också i föräldraskapet är hälsans väg.

Barnen kommer först

Hur ska vi bemöta barnen i kyrka och församling? Boris Salo tar avstånd från tanken att barn bara skulle vara människor i vardande.

– Kyrka och församling gör mycket gott för barn, men berättelsen om när Jesus välsignar barnen är så radikal att den hela tiden utmanar oss. Tar vi den på allvar så måste vi lämna frågeställningen ”om vi ska ha något också för barnen”.

– Den saken är självklar.

”Jag kunde ha gjort en del saker annorlunda.”

Boris Salo om småbarnsåren

Jesus är så radikal att han säger att vi vuxna kan lära oss av dem, att vi möter honom genom dem. Barnen kommer först.

Pappans roll i barnens liv och manliga förebilder är ett av de teman som ligger Salo om hjärtat. Han tror att vi borde återuppliva den bibliska modellen där fäderna berättar om Gud för sina barn.

– Tidigare var det ju så att mamman var hemma, pappan i arbete utanför hemmet. Tron blev förvisad till hemmets sfär och då blev detn mammans uppgift. Psalmen ”Vem är det som kommer på vägen” är typisk. Där är det mammor som kommer med barnen till Jesus, i verkligheten var det papporna. Det var pappor som förde sina barn fram till rabbiner för att välsignas. Jag tror att vi behöver säga klart ut att båda föräldrarna behövs i den kristna fostran.

Hur gick det för mig?

I boken konstaterar Boris Salo att man inte kan skriva en bok om föräldraskap utan att reflektera över sig själv som förälder. Vilka tankar har väckts hos honom?

– Jag kunde ha gjort en del saker annorlunda. När man är småbarnsförälder är man mitt uppe i många saker och har svårt att ha perspektiv, inte minst på tidsprioriteringen. Framför allt har jag svårt att förstå att jag gick så upp i mitt arbete som dagböcker från den tiden obönhörligt avslöjar.

Pålitlig bygg/renoveringstjänst i Helsingfors

Ring Joakim: 050 3048356

Församlingsvalet 9.11.2014

Kyrkan mitt i byn till församlingrådet **22**

till kyrkofullmäktige **5**

Med ditt stöd fortsätter jag gärna mitt arbete i församlingen. Nära mitt hjärta är barnens och vuxnas framtid, och åldringarnas välbefinnande. Grunden för tryggheten och ett balanserat liv till alla.

Marianne Triskman
Marianne Triskman

Rösta på mig - varje röst är viktig

VANDA SVENSKA FÖRSAMLING

Hur gick det till när vi förlorade greppet om det som är absolut viktigast i livet?

19⁹⁰

UTE NU!

Patrik Hagman

Om sann gemenskap – Att leva i en kapitalistisk hederskultur

Patrik Hagmans nya bok tecknar en bild av de outtalade regler som styr livet i vårt samhälle och som bildar en kapitalistisk hederskultur, en kultur där vi blir de vi är genom konsumtion. En väg bortom denna hederskultur går via den kristna gudstjänsten som kan lära oss att sluta jämföra oss med varandra och ta till oss livet som en gåva.

Fontana Media
Häftad

Fontana Media

www.fontanamedia.fi

tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi

FRISKVÅRD

Unikt serviceboende
invid Brunnsparken i Helsingfors.
Förtjusande lägenheter
med öppen havsutsikt lediga.
För tillfälligt lediga bostäder!

För närmare information:
Lisbeth Blomqvist tfn. 044 747 4177
eller toimisto@villaensi.fi
se gärna www.villaensi.fi

Gubbehemmet i Åbo rf, allmännyttig (non profit) förening etabl. 1892

Palvelutalo • Servicehuset
Multavierugatan 5, Åbo

Servicehuset Wilén, i Åbo, är idag ett högst tidsenligt hem. Ett modernt äldreboende med ett 90-tal lägenheter i tre skilda byggnader. Här vill man främja boarnas välbefinnande genom att erbjuda individuellt anpassad omsorg, smaklig och hälsofrämjande hushållskost, och rehabiliterande program. Titta gärna in om det låter intressant.

0400-218 382 www.ukkokoti.fi

NYGÅRDS OPTIK

NÄRPES ■ SVNCENTER

- Boka tid till oss så får Du Se! -
Specialist i ögonsjukdomar Jaakko Leinonen,

Ingela Sandvik-Wahlroos

Optometrist Marica Westerback

Optiker Kerstin Westerback

Närpesv. 14, 64200 Närpes (06)224 1138 www.nygardsoptik.fi
Vi betjänar må. - fre. 9.00-17.00, lö. stängt

VOLARIS

FYSIOTERAPIA • FYSIOTERAPI

Rådhusgatan 22, Vasa
06-317 7455

Futura II - Runsor, Vasa
044-327 5455

www.volarisfysio.fi

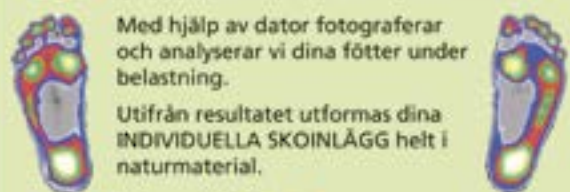

www.omi-fin.com

VI ÄR DIN HJÄLP I VARDAGEN
www.medipunkt.fi

Har du problem med dina FÖTTER,
ben, knän, höfter, rygg eller nacke?

Det kan bero på felställning eller felbelastning.

PediKom

www.brandofysiocenter.fi

PAULISAAREN BRANDO
FYSIO CENTER
Palosaarentie 9-11 Brändivägen
65200 Vaasa - Vasa ☎ 050-343 4601

M & E Friskvård
Larsmo

Eivor 050-34 52 736,
Marlene 050-37 82 094

TA HAND OM DIN HÄLSA,
HÄLSOANALYS MED ES-TECK!

Informerar om bl.a.:

- ämnesomsättning • stressnivå • mag-/tarmhälsa
 - hjärta och blodkär • hjärnans signalsubstanser • lymfsystem
- Ev obalanser/sjukdomar behandlas med kosttillskott och introspect

Leschehemmet
Ett svenskspråkigt servicehem, i havs-
nära jugendmiljö, i södra Helsingfors

Hemmet erbjuder tryggt boende med utbildad svenskspråkig personal dygnet runt. Kosthållet förestås av en egen matglad kock.

Vi erbjuder även sjukskötartjänster, läkarmottagning, fysioterapi, frisör och fotvård samt olika aktiviteter. För kortare perioder erbjuds intervallvård.

För tillfälligt lediga bostäder!

Kontakta föreståndare för mera information, tfn 040-582 8442
e-post: info@leschehemmet.org
adress: Villagatan 3, 00150 Helsingfors
hemsida: www.leschehemmet.org

HÄLSORESA PÅ Tervis SPA

22-28.2.2015 529€

Julkalppserbjudande!

Om ni bokar denna resa före 30.11.2014 så får ni den för 499€

BUSS-BÅT-HELPPENSION-
LÅKARBESÖK +
6 DAGARS
BEHANDLINGSPAKET

RUTT: PARGAS-KIMITO-
EKENÄS-KARIS- KYRK-
SLÄTT O.S.V.

TERVIS HAR SERVICE
ÄVEN PÅ SVENSKA

PARTOURS

Pargas, 0440 524911
partours@parnet.fi

Fysioterapi Sjö Lind

Nack, rygg- eller
ledproblem.

Ring 724 8370

Naprapat

Olav Hagström

Efter 25 års mottagning i Nykarleby har jag börjat i Jakobstad på

Rådhusgatan 45 B.

Alla gamla och nya kunder välkomna!

Tfn
0500-161 394
(06-722 1090)

minifinder

Minifinder™ Pico - GPS spårare
Trygghet för dina nära och kära

- + Lätt och omärkligt att ha tex. i fickan
- + Tvåvägskommunikation
- + Vet exakt var spåraren finns, även utomlands

Tel. 09-2211466 www.minifinder.fi

Genom att köpa våra adresser
stöder du vår cancerarbete

ÖSTERBOTTENS
CANCERFÖRENING

SIMHALLEN

ÄR ÖPPEN

Biljettförsäljningen avslutas 1 h 15 minuter
före stängning.

Simhallen
1.9.-22.12.2014.

Måndag 06:00 - 21:00
Tisdag 08:00 - 22:00
Onsdag 06:00 - 21:00
Torsdag 08:00 - 22:00
Fredag 06:00 - 21:00
Lördag 10:00-18:00
Söndag 08:00-18:00

Söder Fysio
Personal trainer service
* fysioterapi * massage
* manuell terapi (OMI) * akupunktur
* gymnastikgrupper
Amiralsvägen 6, Söderkulla
www.soderfysio.fi
tel. 09-272 2070
Tidbeställning även per internet.

STÖDSTRUMPOR FÖR ARBETE,
FRITID, RESOR OCH MOTION.

MEDISOX
Comfort

MEDISOX
Office & Travel

MEDISOX
Hiking

MEDISOX
Sport Prolene

NapraRehab
Simhallsvägen 2, 64230 Närpes
tel. 06 - 2243 622, fax 06 - 2243 662
info@napra-rehab.fi
WWW.NAPRA-REHAB.FI

Följ våra kampanjer på facebook
[FACEBOOK.COM/NAPRAREHAB](https://www.facebook.com/NAPRAREHAB)

JULBERÄTTELSER

Minns julen!

Kyrkpressen uppmanar sina läsare att minnas julen med stort J. Vad hände då, vad var det som fyllde just den julen med stämning, andakt och helig förundran? Hände något speciellt underbart? Föddes ett barn? Blev det perfekt trots att skinkan blev svart och alla var insnöade?

I advent publicerar vi julminnen både i tidningen och på webben. Skicka in din berättelse till adressen redaktionen@kyrkpressen.fi. Vill du skicka ditt bidrag per post går det också bra. Adressen som gäller då är Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Julminnen" och glöm inte dina egna kontaktuppgifter.

Vi uppskattar också gamla och nya fotografier som illustrerar den härligaste och heligaste julstämningen.

Som vägkost citerar vi ur slutet av Erik Granviks underbara dikt *Över mörkret stjärnorna* som handlar om en jul och en slädfärd till julkyrkan:

*Där var mycket folk.
Men jag kände ingen
annan
än Nabb Alfred och
faster Fia.*

*En lång stund
tänkte jag på Brink
Janne
och de stora klockorna
i det höga tornet.*

*Men då kom mor
och tog mig vid handen,
för det var viktigt
att komma in i kyrkan
att få plats i bänkarna
därför att det var jul
och därför att Jesus
var född
till världen frälsare
och därför att vi
skulle höra predikan
och sjunga julpsalmer.*

*Och jag fick bära
psalmboken
därför att jag var fem
år.*

När ordet är fritt tal

FEMINISM. Kan kyrkan förnyas inifrån och underifrån om vi lösgör oss från de hierarkiska strukturer som gynnar den etablerade mannen? Tio skribenter reflekterar över feminism och kyrka i en ny svensk antologi.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Tio skribenter och två illustratörer, med olika bakgrund och i olika åldrar, medverkar i antologin *Feminism och kyrka – På spaning efter jämställdheten* (Argument, 2014). Redaktören **Lina Mattebo** är först ute och lyfter fram den urkristna visionen om att ingen längre är jude eller grek, slav eller fri, man eller kvinna. Var blev det av visionerna och varför lever vi ännu i en värld där män ges företräde framför kvinnor? Men trots att det på många håll råder både en blindhet inför och ovilja att göra något åt de könsbaserade orättvisorerna inom kyrkan påpekar hon att kyrkan ändå är mer feministisk än många tror. I kristna ungdomskretsar får unga flickor ta både större plats och mera ansvar än på många andra håll och de blir också mindre sexualiserade.

Har det någon betydelse om det är fler män än kvinnor som talar på ett årsmöte om de har bra saker att säga? **Bosse Parbring** tar avstamp i de vanligaste invändningarna mot att driva på kyrkans arbete för jämställdhet. Här finner vi antologins mest konkreta förbättringsförslag när det gäller kyrka och jämlikhet. Parbring konstaterar att det är normerna som talar när ingen styr och är övertygad om att den fria talarordningen behöver brytas upp, till exempel med en kvoterad talarlista. Då skulle inte bara kvinnorna höras mera, utan också de blyga männen, de ovana yngre deltagarna och personer som är ovana i kyrkan. Vad kan de som ordnar Ungdomens Kyrkodagar, där unga beslutsfattare i Borgå stift fostras och där normen om mannen i talarstolen är efter år efterskapas, lära sig av texten?

Jesus var queer

Bibeln är föremål för granskning i **Johanna Gustavssons** och **Ulla Marie Gunnars** texter. Gustavsson ser på Bibeln som en rik skildring av vad det är att vara människa, men framför allt man, och påpekar att den kvinnliga frånvaron i Bibeln oundvikligen skapar en viss osäkerhet kring kvinnans plats och uppdrag i kyrkan. Gustavsson gör ett försök att uppdatera förståelsen för de bibliska kvinnorna och frigöra dem från den patriarkala tolkningskulturen.

Hon lyfter fram Hagar som exempel och visar på att Hagar träder ur sin tidigare biroll hos Abraham och Sara, axlar huvudrollen i sin egen berättelse efter att hon möter Gud i öknen.

Etablerade kristna teologer hävdar sällan att Gud på något grundläggande sätt skulle vara manlig till skillnad från kvinnlig. **Nina Edgardh** frågar sig vad det betyder för unga kvinnor att vi ändå talar om Gud som en man, men nästan aldrig som en kvinna. Hon är ändå tveksam till möjligheten att helt avköna språket i en tradition där kopplingen mellan gudomlighet och manligt kön varit så stark. Däremot lyfter hon fram möjligheten att göra vårt tal

om Gud mer queer, där queer står för det som bryter mot normen. Hon menar att Jesus inbjuder oss att utforska mysteriet, det okända, snarare än att upprätthålla konventioner.

Tomas Lundström fortsätter på samma linje men utgår från mannens makt i relationen, samhället och ekonomin som grogrund för våldet. Att Gud i Jesus visar sig sårbar, menar han, är en motsats till den rådande bilden av mannen. Han tar sedan upp Lina Mattebos tråd om hur väckelserörelserna och frikyrkan var en motreaktion mot hierarkierna i statskyrkan, men att prästen byttes ut mot en pastor och den mest lärda personen mot den mest karisma-

ILLUSTRATION: MAJSAN SUNDELL.

Härliga Helsingfors

BOOK

Guiden

Författare: Susanne Ringell
Förlag: Schildts & Söderströms 2014

Guiden är reselektyr för den som rör sig i Helsingfors, lämplig för både den som är

ny i staden och för den som kan den på sina fem fingrar.

Under **Susanne Ringells** milda men säkra ledning reser läsaren från hus till hus, kvarter till kvarter, från 50-tal till 2010-tal och dessutom genom en mängd olika sociala rum.

Och vem kunde vara en bättre guide än Ringell? Hon kommer från en gårdskarls-släkt och vet ett och an-

nat om vad som måste städas undan efter festerna på Nylands nation. Hon har genomlevt de östra stadsde-

larnas nybyggerperiod, fester i Brunnsparcken och på Drumsö, hon har besökt krogar och stått på scenen. Hon kan till och med rapportera om blodfläckar på toalettväggar, numera borttvättade.

Dessutom har hon varit guide i Helsingfors i det verkliga livet. Hon vet om hur mycket mera tyska man lärde sig i skolan i Botby än på Drumsö. Det hon berättar är ofta häpnadsväckande och alltid intressant.

Samtidigt är boken en självbiografi och en kärleksförklaring – framför allt fadern Ringell stiger fram som en rakryggad och mild gestalt, pricksäkert skildrad genom innehållsförteckningen i den levnads-saga han skrivit och genom sin tålmodiga inställning till barn som faller i skidspåret eller döttrar som gifter sig och plötsligt är i akut behov av hårsplått.

Också kyrkan har sin självklara plats i Ringells

Helsingfors: kyrkan i de östra stadsdelarnas källarutrymmen, kyrkan i Pestparcken, Domkyrkan där svärmor (oavsiktligt) lägger grunden för en myrkoloni. Om ni ser en myra där vet ni alltså varifrån den kommer.

Guiden är en berättelse om hur en identitet formas, en glad och trösterik sådan. Kan någon tycka illa om Helsingfors efter att ha läst den här boken?

■ SOFIA TORVALDS

ar männen

feminist och den utveckling hon ser på många andra håll i samhället vill hon också ha i frikyrkan. Hon frågar sig varför feminismen, då den väl nämns i kyrkan, uppfattas som något främmande, hotfullt och oförenligt med kristen tro och tradition. Varför har hon över fyrtio gånger blivit tillfrågad att koka kaffe men aldrig ens fått hälsa välkommen till en gudstjänst i talarstolen? Det som avgör vem som syns i talarstolen ska vara kompetens men också från arrangörens håll en medvetenhet om att både kvinnor och män behöver synas i talarstolen, menar Emmoth men kommenterar däremot inte huruvida feministiska strävanden bör ha som mål att kvinnor i högre grad ska representeras i traditionella manliga uppgifter (som till exempel talare på stora scener) eller om det är något annat som är målet.

Kritik av de nära gemenskaperna
I Johanna Gustafsson Lundbergs text hettar det till då hon kritiserar de samtida nordiska teologer (hit hör bland annat Patrik Hagman som har en egen text i boken) som betonar betydelsen av den gudstjänstfirande församlingen. Hon menar att den här teologin förstärker en exklusiv och endimensionell idé om vad det är att vara kristen. Gustafsson Lundberg forskade under 90-talet i könskonstruktioner i Svenska kyrkan och ifrågasätter nu vad som hänt med genusperspektivet i de nya och kreativa teologiska ansatser som formuleras. Skribenten uppskattar tanken på kyrkan som en motkultur, men menar att det finns det en oproblematiserad aspekt av idéerna om de nära gemenskaperna. Hon menar att vi måste vara på vår vakt mot en idealisering av en kyrklig motkultur, eftersom ett sådant alternativ löper risken att bli slutet och konserverande.

Bokens sista text är skriven av Patrik Hagman. Han jämför patriarkatet med de demoniska andemakter som Paulus talar om: varelser som inte är av kött och blod men som påverkar oss. De tankemönster, fördomar och den självskhet som i dag får oss att handla så att män gagnas och kvinnor förtrycks är en av vår tids demoniska andemakter. Feminismen kan lära oss något om hur dessa andemakter fungerar, menar Hagman. På Hagmanskt vis kopplar han de olika förväntningarna på män och kvinnor till starka kapitalistiska intressen men menar att det är få av oss som har materiella resurser och intellektuell kapacitet att söka alternativa vägar. Det vi däremot kan göra är att skapa en motkultur bestående av relationer och nätverk där vi inte bara låter alla förstå att de duger som de är, utan där frågan om att duga upphör att vara relevant.

tiska, inte sällan en man. Bibeltexterna om kroppen bestående av icke-kvinnor och icke-män inte tagits på tillräckligt stort allvar, menar Lundström. Normen i det rike Jesus predikade var inte den etablerade mannen, utan de som marginaliserats av systemet. Att söka en "god manlighet" är enligt Lundström inte rätt väg framåt, eftersom ett sådant

sökande ofta hamnat i återskapandet av patriarkala strukturer. Han talar i stället för att söka sig bortom manligheten: en inte nödvändigtvis smärtfri upplevelse för mannen.

Malin Emmoth har fått nog av dåliga stereotyper skämt om kvinnor som haglar från en del av församlingarnas talarstolar. Hon är både frikyrklig och

"Hon frågar sig varför feminismen, då den väl nämns i kyrkan, uppfattas som något främmande, hotfullt och oförenligt med kristen tro och tradition."

40 år av glädje med Furahakören

JUBILEUM. Furaha är swahili och betyder glädje. Furahakören firar sitt 40-årsjubileum med en konsert i Munkshöjdens kyrka lördagen den 15 november.

Furahakören är en av Finska Missionsällskapets musikgrupper och den enda av sällskapets kulturgrupper med svenska som verksamhetsspråk.

Nina Kallio har sjungit med Furaha sedan början av år 1996.

– Det bästa med kören är att vi har många utländska korister. Det ger en chans att lära sig mera om olika kulturer, träffa nya människor och inspireras att lära sig nya språk. Kallio tycker att inget går upp mot att kunna prisa Gud på många olika

FIONA CHOW har varit dirigent för Furaha sedan 2013. FOTO: FURAHA.

språk och med många olika musikstilar.

– Vår uppgift som en av FMS körer är att levandegöra det arbete missionärerna gör på fältet för den finlandssvenska publiken. Det gör vi genom att uppträda med musik från alla världens hörn och genom att berätta om hur den kristna kyrkan fungerar i avlägsna länder. Det blir

en sorts mission i retur.

Kören har under åren hunnit med många och långa utlandsresor. Just nu drömmer man om en resa till Asien.

– Kanske till Nepal där Furaha-gamylerna **Maria** och **Ben Westerling** nu är missionärer. Plus ett annat land i Asien.

KING TOURS
Via Crucis resa till Israel
Klassisk rundresa till Jordanien
Höstens alla resor hittar ni på
www.kingtours.fi

TUNABERG
Hugo och Maria Winbergs stiftelse upprätthåller i Esbo servicehusboende på **Tunaberg** och vårdhemmet **Tunaro** för svenska pensionärer.
Hör dig för om vi har lediga servicebostäder.
Vi behöver dina frivilliginsatser,
kontakta Mona Sandberg, 050-520 2700.
Vi tar också gärna emot gåvor och testamenten,
kontakta Ken Thilman 040-5568 312.

LOCUS
www.locus.fi
STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER
1000-tals nöjda kunder kan inte ha fyllt
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.
Förmedling med omtanke sedan 1993
Oy N&N Locus Ab Aff (A)
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

JULGÅVOR! saltshop.ax
Åländskt konsthantverk i ny webshop!
Unika handgjorda föremål i textil, keramik och silver samt vårt omtyckta kryddsalt.
De 100 första kunderna får en gåva!
SALT
KONSTHANTVERK
Sjökvarteret, tel. 21505, www.salt.ax

PSALMVÄVEN NOVEMBER

1 U	2 K		3 I	4 A	5 J		6 F	7 N	8 B	9 E		10 O	11 R	12 H	13 M	14 P	15 R	16 G
17 K	18 L	19 H	20 B		21 C	22 S	23 K	24 D	25 B	26 F	27 I	28 O		29 G	30 E			
31 J	32 N	33 R	34 C		35 P	36 O	37 I			38 S	39 M	40 A			41 T	42 H	43 U	44 R
45 B	46 P	47 K	48 M		49 B	50 J		51 L	52 G		53 R	54 T	55 M			56 I	57 D	58 O
59 E	60 H	61 B	62 M	63 L	64 J		65 C	66 S	67 I	68 N		69 A	70 D	71 R	72 J	73 H		
74 S	75 F		76 P	77 B	78 I	79 G	80 C	81 A	82 L	83 T			84 F	85 P	86 O	87 R	88 K	89 H
90 B	91 R		92 D	93 G	94 S	95 U	96 N	97 P	98 B	99 I		100 M	101 D	102 B	103 U			
104 H	105 C	106 F		107 J	108 G	109 N	110 A	111 P		112 K	113 T	114 E		!				

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Storstad i Indien 40 110 69 81 4

- B Krypande 102 98 20 45 8 90 77 49 61 25

- C Ingen större mängd 21 105 34 80 65

- D Byter skinn 70 24 92 57 101

- E Vår främsta oljegröda 30 114 59 9

- F Före fot 6 75 26 84 106

- G Bondeson 108 52 79 29 16 93

- H Ört som sägs vara sårläkande 12 19 60 104 73 42 89

- I Fart och kläm 99 27 37 3 67 78 56

- J Outsagd 64 31 72 50 5 107

- K Ryckas i håret 88 2 17 112 23 47

- L Mjukt och fluffigt 18 82 51 63

- M Den kan få tassar 55 39 100 48 13 62

- N Lever av dött 32 68 109 7 96

- O Spirituell 28 58 86 36 10

- P En kallades Kobran 85 14 46 97 76 35 111

- R Var Naaman i GT 53 44 91 33 11 87 71 15

- S Storsjön i Jämtland har sitt 94 38 66 74 22

- T Diana i The Supremes 113 54 41 83

- U Släpas 1 95 43 103

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-U. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A40, den andra A110 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-U bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 270, vers 7, som börjar med orden "Här nära dig låt oss få bo". Vinnare i förra Psalmväven är: **Inga Viitamäki**, Vasa, **Kurt Sandvik**, Jakobstad och **Aslög Store**, Karleby. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 25.11.2014.

Märk kuvertet "November-Psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalms nr och vers i Psalmboken:

.....
som börjar med orden

Namn & adress:

.....
.....

UR EVANGELIET

”Himlens utseende kan ni tyda, men inte tecknen för tiderna.”

Läs mera i Matt. 16: 1-4

OM HELGEN

Reformation och förnyelse

Den tjuoandra söndagen efter pingst firar vi Reformationsdagen. Söndagens texter hör ihop med centrala lärosatser i reformationen.

Gud glömm inte sitt folk utan ger kyrkan tider av förnyelse. Han sänder människor som kallar oss tillbaka till grunden för vår kristna tro, till Bibeln och till förkunnelsen om den rättfärdighet som vi äger genom tron.

RUNT KNUTEN

”Bilderna och Självbilderna.”

Morgonfrukost för kvinnor 22.11. kl. 9.30-11.30 på Hotell Vallonia i Korsholm.

FÖRBUNDET KYRKANS UNGDOMS

Höstmöte med Magnus Riska 15-16.11 i Vasa

Lö 13-15 Mötesförhandlingar i förs.hemmet, Skolhusg. 28
15.45 Bibelstudium, M Riska

19 Hela kyrkan sjunger i Trefald. kyrkan. M Riska, Churchill boys m. Kristoffer Streng, Ichtys m. Tomas Koskinen, Joykids Festivalkör m. Anna-Pia & Mikael Svarvar. Allsång.

Sö 13 Högmässa, M Riska, Tor-Erik Store. Sång av Paletten, dir. Ingmar Byskata.

JoyKidsfestival

Gospeldag för 8-15 åringar på lördag. Anmälan och info på hemsidan.

WWW.KYRKANSUNGDOM.NU

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN MARKO SJÖBLOM

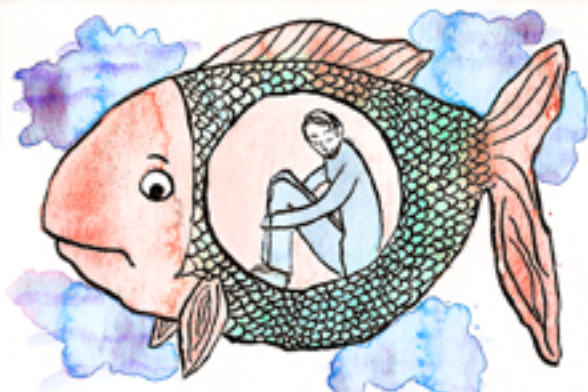

ILLUSTRATION: FILIPPA HELLA

Jona-tecknet

HUR KAN vi veta att just Jesus av Nasaret är Guds Messias och världens frälsare? Denna fråga var aktuell också för några farisäer och sadduceer. De förra var lekmän, som noggrant ville hålla buden i Mose lag. De sistnämnda var konservativa präster som höll sig till Mose lag men förkastade tron på uppståndelsen och änglarna. Nu ville de veta huruvida Jesus verkligen hade blivit sänt av Gud eller inte och krävde ett tecken.

Jesus blev inte imponerad av kravet. Han kunde säkert ha gjort lika stora under som Mose en gång inför faraon i Egypten (se 2 Mose 7-12). Jesus hade ju redan botat många som var sjuka eller besatta. Ändå såg Jesus att de religiösa ledarnas krav var ett uttryck av hjärtats hårdhet och otro. Det står inte i vår makt att ställa krav på Jesus när det gäller vilka under och tecken han borde göra innan vi från vår sida tror på honom.

ETT TECKEN skulle de judiska ledarna ändå få: Jona-tecknet. Jona var en profet i Gamla testamentet som fick ett särskilt uppdrag av Herren. Jona skulle bege sig österut, till den assyriska staden Nineve för att förkunna Guds ord. Men Jona ville inte. I stället flydde han västerut, steg ombord på ett skepp samt försökte komma bort från Herrens ansikte. Skeppet där Jona befann sig hamnade i en storm som tog slut först när Jona kastades i havet. Herren lät en stor fisk sluka Jona. I tre dagar och tre nätter var Jona inne i fiskens buk. Sedan spydde fisken upp Jona på land och han begav sig till Nineve på en predikoresa. Stadens befolkning gjorde bättring. De ångrade sina synder och trodde på det ord som Jona förkunnade. Då fick de förlåtelse av Gud.

JONA-TECKNET är tvåfaldigt. På samma sätt som Jona på ett för oss oförklarligt sätt var i fiskens buk tre dagar och tre nätter var Jesus delar av tre dygn i graven innan han uppstod från de döda. Och på samma sätt som Nineves invånare kom till tro på Israels Gud kan också vi av Guds nåd omvända oss och få våra synder förlåtna i Jesu namn och blod. Överallt där Guds ord i vår tid predikas rent och de heliga sakramenten förvaltas rätt, enligt Kristi instiftelse, möter han själv oss på ett osynligt och övernaturligt sätt. I ordet och sakramenten flödar fortfarande de krafter fram som en gång väckte Jesus ifrån de döda. De kan än i dag leda oss från otro till tro samt skänka samvetsfriden in i ett bedrivat hjärta.

Marko Sjöblom är kaplan i Larsmo församling.

#bönetwitter

”Herre, öppna mina ögon så att jag kan se dina under i mitt liv.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN Jer. 15:19-21

ANDRA LÄSNINGEN Rom. 5:1-11

EVANGELIUM Matt. 16:1-4

Reformationsdagen. Temat är ”Trons grund”.

PSALMFÖRSLAG

286, 167, 252, 216 (N).

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almquist.

VECKANS PERSON

JOHANN TETZEL var en tysk dominikanermunk som blev känd för sin livliga avlatshandel. Tetzels sålde avlatsbrev som lovade syndernas förlåtelse utan att köparen behövde ångra sina gärningar.

Tetzels var en av många avlatsförsäljare, men han blev välkänd genom sin folkliga vältalighet och hade stora framgångar som stack munkens Martin Luther i ögonen. Som en reaktion på avlatshandel formulerade Luther 1517 de berömda 95 teserna som blev ett startskott för reformationen. Tetzels tillät sig ut-an presenterade följande år 122 egna teser som motdrag.

Källa: Wikipedia.

KALENDERN 7-13.11

DOMPROSTERIET

● BORGÅ LÖ 8.11 KL. 16: KNATTEKYRKA I LILLA KYRKAN Eisenraut-Söderström, Helenelund
SÖ 9.11 KL. 10: MÄSSA I S:T OLOFS KAPELL Håkan Djupsjöbacka, Helenelund
OBS: KL. 10: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN Smeds, Lindgård, Söderström, Marcus Henricsons gudstjänstgrupp Kollekt: Finska Missionssällskapet
VALDAG 9.11 FARS DAG KL. 11-12: Röstning i Borgå domkyrka KL. 12.30-20: Röstning i församlingshemmet, Runebergsg. 24 KL. 12-14: Söndagslunch i församlingshemmet.
KL. 18: KONSERT I DOMKYRKAN Sonater av Brahms och Schumann. Anna Rajamäki, altviolin, Satu Eljärvi, piano, Lumikki Väinämö, läsning ur tonsättarnas brev
TO 13.11 KL. 9.30: MÄSSA I TAI-ZÉSTIL I LUNDAGATANS KAPELL, Puska, Helenelund

● LAPPTRÄSK SÖ 9.11 KL. 10: Tvåspråkig högmässa i kyrkan. Tuire Huovinen-Westerlund, Stina Lindgård, Rita Bergman.
FÖRSAMLINGSVALET: inleddes i kyrkan kl. 11 och flyttar kl. 13 till församlingshemmet. Valet avslutas kl. 20. Tro på det goda! Rösta i församlingsvalet.
TO 13.11 KL. 14: Missionskretsen i församlingshemmet, Carita Illman, Susann Stenberg
TO 13.11 KL. 18.30: Cantando över i församlingshemmet, Karmen Kelk
Ett stort tack: till alla som gjorde installationen av Stina till en fin dag.

● LILJENDAL SÖ 9.11 KL. 10: Högmässa i kyrkan (obs! platsen), Eva-Lotta Blom, Karmen Kelk.
Söndagsskola samtidigt för barn (3 år-). Emma Ådahl leder.
TI 11.11 KL. 10-12: Vuxen-barngrupp i Mariagården, Gina Nyholm
ON 12.11 KL. 10-12: Dagklubb för 3-6 åringar i Mariagården. Pyssel, sång, lek, mellanmål. Avgift 10 euro/månad. Ring Gina Nyholm tfn 040 5961149
ON 15.11 KL. 19: Vuxenkören över i Mariagården, Karmen Kelk. Nya sångare välkomna med.
TO 16.11 KL. 14: Barnkören över i Mariagården Karmen Kelk, Gina Nyholm. Ny sångare ryms med.
Tack: till alla som deltog i missionsloppet. Inkomsten var sammanlagt 322,90.
Tack: till alla som gjorde Stinas installation till en fin dag.

● LOVISA Tvåspråkig gudstjänst: sö 9.11 kl 10 i kyrkan (OBS! Tiden!) Seppo Apajalahti, af Hällström, Tollander
Församlingsval: sö 9.11 kl 11-20 i kyrkan
Puzzlekväll: må 10.11 kl 16:15 i Val-kom kyrka

Pensionärerna: ti 11.11 kl 13 i församlinggården
Ungdomskören: ti 11.11 kl 14:30 i kyrkan
Musikinstitutets elevkonsert: ti 11.11 kl 18 i församlinggården
Kvinnorna i Bibeln: ons 12.11 kl 18 i församlinggården
Morgonkaffe: to 13.11 kl 8:30 i Tikva
Ordets och bönens kväll: to 13.11 kl 18:30 i kyrkan
På kommande: Ung mässa fre 14.11 kl 18.30 i Val-kom kyrka

● PERNÄ Tvåspråkig högmässa: sö 9.11 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Församlingsvalet: röstning sö 9.11 kl. 11-15 i kyrkan, röstningen fortsätter i Sockenstugan kl. 15-20.
Gospelkonsert ”Glory Hallelujah”: sö 9.11 kl. 18.00 i kyrkan med Tiina Sinkkonen, Juhani Aaltonen, Ulf Krokfors och Iro Haarla. Program 10 euro.
Bagnäs-Tervik diakonikrets: ti 11.11 kl. 13.00 hos Karita Ek, Jeanette Sjögård-Andersson.

● SIBBO Sibbo kyrka: Sö kl 10 (Obs! tiden) tvåspråkig mässa Camilla Ekholm, Juha Ilonen, Camilla Wiksten-Rönbacka. Församlingsval efter mässan kl 11-20 i Nya salen, Kyrkoby församl. hem. Kaffeservering.
Mediativ mässa: Fr 7.11 kl 21, Sibbo kyrka. Stefan Djupsjöbacka, Lauri Palin.
Diakonisyförening: Må kl 15, Blå rummet, Kyrkoby församl. hem.
Kungens klubb: Må kl 15:30, Kyrkoby församl. hem. Isabella Munck, Kjell Lönnqvist.
Vikings veranda: Må kl 19, Prästgården. Patrik Frisk.
Samtalsgrupp på Linda: Ti kl 13:15, Ann-Christine Wiik.
Äldre i Söderkulla: On kl 13, Man-na. Katja Korpi.
Förskolbarnens konstutställning: On kl 18, Sibbo kyrka. I samarbete med Sipoon suomalainen seurakunta och förskolorna i Sibbo. Munck.
Kvinnor mitt i livet: To kl 18:30, Prästgården. Korpi.

HELSINGFORS PROSTERI

● JOHANNES Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsfors-samlingar.fi/johannes
Fr 7.11 kl. 10-11.30: Familjefredag i Hörnan. Wiklund.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.
Sö 9.11 OBS! kl. 10: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund, Fogelberg. Kyrkkaffe.
kl. 11-20.00: Församlingsval, röstningslokalen finns i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E, 2 våningen.
Må 10.11 kl. 11-12: Cellverksamhet ”Guds

närvaro i vår samvaro” i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl. 10-11.30: Familjemåndag i Hörnan. Wiklund.
kl. 17.45-20: Samtalsgruppen Bibel, tro och tvivel. Hörnan, Högbergsgatan 10. ”Jesus som Messias i Nya testamentet”. Gäst: Stefan Djupsjöbacka
TI 11.11 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Sixten Enlund.
kl. 19: Mariavesper i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
On 12.11 kl. 14-15.30 Diakoniträffen i S:t Jacobs församlingssal. Salenius
kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Lindström, Almquist.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-kl. 12
Utfärd i adventstid: med festmiddag och program för Johannes församlings medlemmar på restaurang ALIA, Blåbärslandet, tisdag 16.12 kl. 15-19. Pris 20€. Avfärd från Kiasma kl. 14.30. Anmälan senast 26.11 till Barbro Ollberg per tfn 050 380 0656 eller barbro.ollberg@evl.fi.

● MATTEUS Matteus hemsida: www.matteus.fi
Församlingsvalet 2014: Den egentliga valdagen är 9.11.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3 Sö 9.11 kl. 10: tvåspråkig högmässa tillsammans med Vartiokylän seurakunta, Forsén, Jukka Pakarinen, Mimi Sundroos. Söndagsskola. Kyrkkaffe. Valet inleddes efter avslutad högmässa kl. 11.
Sö 9.11 kl. 18-20: Vålgörenhetskonsert kl. 19 med Matteus Ungdom - Musici Kl. 17.30-20 Kakbuffé, kl. 18.00 samling för hjälpisföräldrar, röstning...
Må 10.11 kl. 11: knattekyrka, Rönberg, Catarina Bärlund-Palm, Daniela Forsén. Leksakskollekt. Kaffé, saft och pirog. I samband med knattekyrka ordnas också byte av barnkläder och -leksaker.
On 12.11 kl. 8.30-9: morgonmässa, Hallvar. Morgonmässa varje onsdag i Matteuskyrkan.
On 12.11 kl. 14-20: Öppet hus för ungdomar. Häng, läxläsning, spel, prat... Mellanmål kl.16.
On 12.11 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom -mässa, Forsén. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.
To 13.11 kl. 13-14.30: Torsdagsträff. En grupp för Dig som vill ha trevlig gemenskap med sång och samtal. Kaffeservering.
MARIELUNDSKAPELLET I NORD-SJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7 Sö 9.11: ingen högmässa pga församlingsvalet.
Samtalslunch för 70+ Fredag 14.11 kl. 12-14. Dagens tema: Ljus i novembermörkret med diakonissorna Cecilia Forsén och Carita Riitakorpi. Anmäl senast ti 11.11 kl. 14 till Matteus församlingskansli, matteus.fors@evl.fi eller tfn 050-380 3933.
Seminarium med diakon Inga Pagréus från St. Clara kyrka i Stockholm: 21-22.11.2014, Andreaskyrkan i Helsingfors, Högbergsgatan 22
Fr 21.11 kl. 18: diakon Inga Pagréus

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Söker hyresbostad i Helsingfors. Arbetande och skötsam 23-åring. Hyra max 600€. Stina Tel:0456390435

Skötsam, rökfri ung man med stadigvarande arbete önskar hyra enrummare i Helsingfors. Tel 0503650495/Lasse

UTHYRES

Ljus ETTA (30m²) i gott skick, i centrum av Åbo. Genast ledig. Tel. 040 7373 609.

Två rum+kök uthyres på Rådhusgatan i Vasa. Hyra 620+vatten. Ledig 1.12. Tel:0505310095

SÄLJES

Säljes 2 r + k + balk + simb. i huset. 300 m. till centrum. Karis Pentby 1970 Tel: kväll 040 726 2742

KÖPES

Ung man söker sitt första hem. Etta eller tvåa i Borgå. Gör inget om den är i dåligt skick. Ring och erbjud Andreas 0405265329

DIVERSE

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö. Tel. 050 590 3780, mån-tors 9-12.

Förmånligt seniorboende med helpension för Herrar på stiftelsen Fridhäll i Kottby, Helsingfors. Lägenheterna är ca 30 m². Fridfullt område med bra kommunikationer. Förfrågningar per Tfn. 09-777 12 213. Vardagar 9-12.

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

www.kyrkpressen.fi

BARN FRÅN Sundom skolkör och Sångklubben framförande musikalen Änglavakt i Sundom kyrka med inlevelse och stor spontanitet.

Tummen upp för änglamusikal

Sundom skolkör och Sångklubben fick ta emot massiva applåder efter framförandet av musikalen Änglavakt i Sundom kyrka den andra lördagen i oktober. Åsikterna efter konserten var enbart positiva och en pojke i 10-årsåldern visade tummen upp på frågan vad han tyckte om musikalen.

– Musikalen var väldigt bra och det bästa var spontaniteten, sa en av åhörarna.

– Barnen sjöng jättefint och entusiastiskt. Det är sällan man ser barn sjunga med sådan inlevelse och äkta glädje, var en annan åsikt.

Barnens insats lovordades av alla. Musikalen Änglavakt är skriven av **Börge Ring**, som också komponerat bland annat psalm 87 *För att du inte tog det gudomliga* i psalmboken. Kantor **Mikael Heikius** säger att musikalen vill förmedla trygg-

I SÅNGEN "Änglarna dansar i himmelens sal" fick åskådarna också njuta av dans.

het och att varje barns ängel står inför Guds ansikte.

– Sången *Oh my God* berättar i bildspråk om vardagen som inte alltid är perfekt. Jag tolkar den som att det perfekta livet vi strävar

I MIN FÖRSAMLING

efter och som inte finns motsvarar en himmel utan änglar, säger Heikius.

Efter musikalen fortsatte konserten med allsång där alla fick sjunga med, ackompanjerade av ett komband. Konserten avslutades med sången *Jag går på livets väg* och då var stämningen på topp i kyrkan.

JOHANNA BACKHOLM, TEXT OCH FOTO

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Gravljusen

UNDER ADERTON år i Kimito prästgård var gravgården en av våra närmaste grannar. Från sovrumsfönstret såg vi stora mängder ljus på gravarna under allhelgona- och julhelgerna. Även i övrigt var det iögonfallande hur viktig gravgården var för Kimitoborna.

För människor som i generationer bott på samma ort utgör släktens gravar en påminnelse om rötter och en levande illustration av psalmens ord om att släkten följer släktens gång.

JAG HAR själv aldrig bott på en ort där mina släktingar är begravda. Andra har fått sköta om att ljusen tänds och blommor planteras. Det här börjar bli verklighet för allt fler i dagens urbaniserade Finland: avståndet till rötterna växer liksom avståndet till släktingars gravar. Släktbanden kompliceras också av det ökade antalet skilsmässor, brustna samboförhållanden och nyfamiljer.

VI SKALL naturligtvis akta oss för att överbetona vördnaden för de döda. Det är mycket viktigare

att vi tar hand om våra medmänniskor så länge de lever än att vi sköter om deras gravar. Ändå tror jag det är viktigt för oss människor att bevara insikten om att världen inte börjar och slutar med oss. Vi är länkar i en lång kedja, som har börjat långt före vi föddes och som kommer att fortsätta långt efter att vi är döda.

"Vi är länkar i en lång kedja, som har börjat långt före vi föddes och som kommer att fortsätta långt efter att vi är döda."

DEN BRITTSKE filosofiprofessorn Simon May har nyligen gett ut en bok om kärlekens historia. I den argumenterar han för att vi älskar det och dem som får oss att känna oss hemma i världen och rotade i vår existens. Det kan gälla Gud, hemorten, fosterlandet eller människor som står oss nära. Det här är säkert inte hela sanningen om kärleken, men här finns en viktig poäng när vi tänker på kärlek till vår livskamrat, våra föräldrar, våra syskon, våra barn och vänner. Relationerna till våra närmaste kan få oss att känna oss hemma i tillvaron.

SOM KRISTNA är vi samtidigt enligt Nya testamentet gäster och främlingar här på jorden. Världen är både någonting bekant och någonting främmande för oss. Våra kroppar är en del av naturens kretslopp, vilket aktualiseras inte minst på begravningsplatserna. Så länge vi lever är vi beroende av vatten och ren luft, av mat och av allt det andra som naturen förser oss med. Vi kan inte rubba ekologin utan ödesdigra konsekvenser för både oss själva och våra efterkommande.

VI LEVER i en värld där allting som lever en gång bryts ner och förbrukas. Men vår kristna tro berättar om att vi är rotade inte bara här på jorden, utan framför allt hos Gud. Det är detta hopp som ljusen på gravarna vittnar om.

Björn Vikström är biskop.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. **Obs!** Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. **Insänd text** returneras inte.

FOLKETS DAGBLAD

Om österbottniska politiker, spelmän, vildsinta entreprenörer och de vanliga verkliga människorna.

URPREMIÄR LÖRDAG
15 NOVEMBER 2014 KL 19
STORA SCENEN

WASA TEATERS BILJETT KASSA
Sandögatan 7, 06-3209330
öppen må-lö kl 12-14.30 & 15-17
WWW.NETTICKET.FI/WASATEATER
WWW.WASATEATER.FI

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

FÖRSAMLINGSVALET MARKNADSFÖRING

Märklig balansakt

Chefredaktör May Wikström kritiserar i sin ledare i förra veckans KP Kyrkostyrelsens marknadsföring av församlingsvalet. Det har hon sin fulla rätt att göra. Kyrkostyrelsen, och KCSA till den del det handlar om det svenska materialet, tål nog kritik och vi kommer också att utvärdera marknadsföringskampanjen. Men när hon under rubriken "Marknadsföring är en balansakt" själv har uppenbara svårigheter att balansera någorlunda objektivt är en kommentar på sin plats.

Wikström låter påskina att församlingsvalets valmaskin med kandidattestet i kraft av ett lagstadgat avtal mellan kyrkan och YLE inte borde ha lagts på MTV3. Låt mig påpeka att kyrkan och YLE har ett avtal om andaktsprogrammen i radio och TV och ingenting annat. Att hänvisa till detta avtal ifråga om marknadsföringen av församlingsvalet blir direkt missvisande.

Förvånande är också att Wikström tycks ha missat valets övergripande tema "Tro på det goda". Nu framställs marknadsföringen i negativ dager utgående från insinuationer om ett par frågor som "steltnat till rena klichéer". Men det blir kanske så här om verklighetsbilden formas från ett skrivbord i Helsingfors och kryddas med lite "beska kommentarer" från sociala medier. Om man däremot rör sig

på gräsrotsnivå och möter tusentals människor, vilket KCSA gjorde med Goda handlingars torg under bokmässan och förhandsröstningsveckan, blir nog bilden en helt annan. Men KP valde, i motsats till en del av våra dagstidningar och YLE, att inte ta del av den verkligheten.

Lite haltande är också den självtruffadiga uttalandet om att man tagit bort reklamvideon med Elli Flén. Det får KP gärna göra. Men logiken haltar då Elli Flén tas bort trots att det är ett halvt år till riksdagsvalet medan KP nog publicerar en stor intervju med en person uppställd i församlingsvalet bara en månad innan förhandsröstningen inleds.

Mest beklämmande är dock ledarens slutklämma till chefredaktören påstår att den reklambyrå som kyrkan anlät "skrattar hela vägen till banken". Jag kan med egen erfarenhet av detta arbete försäkra att de nog sköter sin uppgift med betydligt större professionalitet och saklighet än så. Jag hade hoppats att en tidning som står för en kristen människosyn skulle ha uppvisat en större saklighet på ledarplats. Nu blir slutklämmen bara plump och falsk och direkt beklämmande.

SIXTEN EKSTRAND

Direktor för Kyrkans central för det svenska arbetet.

SVAR TILL EKSTRAND

Ledaren handlar om målgrupp och medel att nå den. De valen gör beställaren av en medie kampanj, i det här fallet kyrkan. Det är ett ansvar som inte ligger på dem man anlät för själva jobbet. Där känns den grundläggande intentionen i kyrkans kampanj oklar och den återspeglar sig bland annat i valet av samarbetspartner.

Naturligtvis är andaktsprogram och valmaskin inte samma sak. Men samarbete handlar det om likväl, och då kvarstår frågan: Om kyrkan dagligen förlitar sig på att andaktsprogrammen när dess målgrupp via YLE:s kanaler – varför skulle inte samma samarbetspartner kunna stå för kyrkans valmaskin? Ser man på vad medierna valde att fokusera på gällande svaren i valmaskinen så handlade det om kyrkans inställning till samkönade och om ämbetsfrågan. Bland annat radio Mellanlynd valde att göra ett inlägg enbart om inställningen till de två frågorna hos kandidaterna i huvudstadsregionen, med en KP-redaktör som kommentator.

Den som har läst Kyrkopressen de senaste månaderna har inte kunnat undgå att vi tycker att församlingsvalet är viktigt, vare sig det handlat om artiklar eller kungörelserna från församlingarna. Vi har intervjuat förtroendevalda om hur de ser på sitt uppdrag och även

deltagit i inspirationsdagarna inför valet. KP har öppnat ett valtorg där alla kandidater fritt kunnat presentera sig själva. Vår webbredaktör har personligen handlett otaliga av dem som ställer upp. Att vi dessutom bjuder väljarna på en sammanställning av alla kandidater, också de församlingars som inte valt att kungöra officiellt via KP, är en extra service.

De svenska församlingarna har nästan tusen ansvarsbärare på lokalplan. De arbetar oftast helt oavlönade eller mot en blygsam mötesersättning. De är ansvarsbärare fullt ut ända tills deras mandat är slut. För en kyrklig tidning blir det ohållbart att väja för dem i sakfrågor där de i egen skap av sin person eller sin ställning är de kunniga. Regelrätt valreklam har ingen gjort för sig själv på redaktionell plats, men vår opinionssida är öppen för alla.

Och för att tala om verkligheten bortom skrivbordet, så traskade redaktionen bland annat också ut och förhandsröstade tillsammans med många andra, vilket kan beskådas i text och bild i en artikel i samma nummer där den nämnda ledaren ingår.

I hopp om att många andra också väljer att ge sin röst på valdagen!

MAY WIKSTRÖM

Chefredaktör

MODELLER STRUKTUROMVANDLING

Kyrkans rikedom är större än siffrorna

May Wikström lyfter i KP-42 fram kyrkans strukturförändringsplaner i sin ledare. Det här ärendet fick en del uppmärksamhet i medierna när det initierades, men efter det har det levt sitt eget liv i de beslutsfattande organen. Nu har stiftdekanen i Kuopio stift punkterat tystnaden. Sakari Häkkinen säger i nättidningen Kirkonkellari att en strukturförändring är ofrånkomlig, men ifrågasätter det aktuella modellförslaget. Jag å min sida förstår inte varför en ny ekonomisk struktur i kyrkan är nödvändig. Vad är problemet? Har kyrkan för lite pengar (som det sägs) eller har kyrkan för mycket pengar?

Pengar är en god tjänare men dålig herre. Finlands växande välfärd under andra delen av 1900-talet medförde en växande kyrklig budget. I sin vilja att betjäna sin församling kunde församlingarna inrätta tjänster. När nu tillväxten har stannat och medlemsantalet går ner, så kan det tyckas som om kyrkan har svag ekonomi. Men kyrkans rikedom är större än de siffror som figurerar i budgeter och bokslut. Kyrkans rikedom finns i dess medlemmar, vi som är kyrka. Kyrkan kan välja en annan väg än samhällets väg av ändlösa strukturförnyelser.

När det inte finns pengar för att upprätthålla verksamheten, så har kyrkan ändå en stor rikedom i si-

"Jag tror inte att kyrkan har för lite pengar. Ekonomiskt sett kostar det inte mycket att vara kyrka."

na församlingsmedlemmar. Tanken är inte alldeles lätt, för vi har blivit så vana med att avlönat folk sköter verksamheten. Ifall vi ger över ekonomin till en samfällighet gör vi det bara svårare för oss att bryta tankemönstret och föreställningen att det är kyrkans arbetstagare som skall producera verksamhet, eftersom vi då har möjlighet att skylla alla ekonomiska brister på samfälligheten.

Kyrkan har mindre pengar än förut, men jag tror inte att den har för lite pengar. Ekonomiskt sett kostar det inte mycket att vara kyrka. I så fall skulle en stor del av världen sakna förutsättningar att bygga en församling. Men det kan kosta på att vara kyrka. Kyrkan som efterföljare till Jesus är högst personlig. Också i den här frågan. Vi kan inte betala bort vårt ansvar som Kristi efterföljare. Efterföljelsen kallar oss snarare in i en gemenskap där vi ger och får.

HELENA SÖDERBACKA

Nykarleby
Församlingsmedlem
och församlingsanställd

ÄKTENSKAP KÖNSNEUTRALT

Kyrkan ska stöda alla familjer

Är inte kristendomens centrala budskap, den om Guds nådefulla kärlek? "Allt vad jag hört av min Fader, har jag låtit er veta... Det här befäller jag er: Älska varandra". Det här är kärnan. Det här sade Jesus – senare upptecknat i Johannes ev. 15:15-17 – långt före det fanns något Nya testamente, någon Bibel och i en stark kontrovers mot den dåtida religiositeten, som hade ett reglemente som förvisso härleddes ur de heliga judiska Skrifterna, men som inte

satte kärleken först. I Regnbågsmässan 23.10 i Johannes kyrka predikade Hilka Olkinuora om den tredelade men enhetliga kärleken – till Gud, mig själv och medmänniskan – som vi tenderar att dela upp och där delarna blir stridande parter.

Det här ser jag hända i debatter kring församlingsvalskandidater, det är som om vi förflyttats till år 0? Som om vi ännu inte hört om Jesus radikala kärleksbudskap.

"För ett tryggt familjeliv för regnbågsfamiljer i och utanför de kristna församlingarna, bör kyrkan och församlingsvalskandidaterna stöda alla familjer. Familj är inte enbart mamma, pappa, barn."

I Kp nr. 43 ställer Aminoff, Bäcklund, Johansson Bibeln på ena sidan och en könsneutral äktenskapslag på andra sidan, liksom även vigselrätt i kyrkan för par av samma kön. Det är inadekvat. Du kan hitta bibelbelägg för att äktenskapet enbart är för man och kvinna. Men som motargument, är inte den liberala världen utanför Bibeln, utan Jesus. För ett tryggt familjeliv för regnbågsfamiljer i och ut-

anför de kristna församlingarna, bör kyrkan och församlingsvalskandidaterna stöda alla familjer. "Familj" är inte enbart mamma, pappa, barn. Och baserat på Jesus kärleksbudskap och även rättvisedimensionen hos profeterna i Gamla testamentet – går kärleken före kön. Det är bara så. Jesus kärlek, Guds kärlek och vår mänskliga kärlek kan inte slitas ifrån varandra och behandlas i olika bås. En

kyrka som ser det här, är en trovärdig kyrka. Könet på ett kärlekspar är det mindre avgörande. Kärleken, är det vi under inga som helst omständigheter kan retirera ifrån. Kärleken befäller oss, det vi redan också vet. Välsignelse och vigsel av par av både olika kön och samma kön, är Guds hjärtesak.

MONIKA PENSAR

Helsingfors

KYRKOMÖTET ÄRKEBISKOPEN

Frälsningen kan inte köpas

I sitt öppningstal till kyrkomötet i Åbo bekymrar sig ärkebiskop **Kari Mäkinen** för att man börjar värdera allt flera områden i livet med ekonomiska kriterier.

– I sista hand beror in-

te livet på ekonomin. Det finns något mera grundläggande.

Kyrkans väsen är i grunden något som man inte kan värdera med ekonomiska kriterier. De kristna grundsanningarna är inte beroende av ekonomiska konjunkturner och relationen till Gud

är inte ett marknadsförhållande.

– Frälsningen är ingen handelsvara, säger Mäkinen. Gud skapade inte människan som en varelse vars mål är att maximera nyttan. Människan behöver andra, inte för att uppnå nytta men för att hon är en människa.

KATOLSK DEBATT

"Många har en stark känsla av att kyrkan är ett skepp utan roder."

Den amerikanska kardinalen Raymond Burke kritiserar påven Franciskus i en intervju för den spanska tidningen Vida Nueva.

KYRKOHANDBOK SVERIGE

Handboksnej

"Mer än något annat utmärks handboksförslaget av vad som kallas "teologisk mångfald". Det låter fint men innebär att Svenska kyrkan i praktiken sönderfaller i olika fraktioner, var och en med sin egen gudstjänstordning. Om det före-

liggande förslaget skulle antas vore det inget mindre än en katastrof för Svenska kyrkans identitet som kristen kyrka", skriver prästerna **Mikael Löwegren** och **Mikael Isacson** om Svenska kyrkans handboksförslag i en debattartikel i Kyrkans Tidning.

Delta i luciavalet och luciainsamlingen!

1 **Amanda Stenius**
Helsingfors

2 **Vanessa Eriksson**
Jomala

3 **Anna Nylund**
Purmo

4 **Emilia Nygård**
Sjundeå

5 **Frida Hasselblatt**
Esbo

6 **Majken Stenberg**
Helsingfors

7 **Olivia Andersson**
Solf

8 **Katariina Karjala**
Björneborg

9 **Sara Lindholm**
Esbo

10 **Moa Nyström**
Korpo

Här ser du de tio kandidaterna för Finlands Lucia 2014. Då du röstar på en luciakandidat deltar du samtidigt i luciainsamlingen. De insamlade medlen används för att stöda utsatta barnfamiljer. Många familjer löper risk för att bli utmattade och inte orka med sitt föräldraskap trots att viljan och förmågan till gott föräldraskap finns. Det kan bero på till exempel fattigdom, sjukdom och brist på nära stödjande relationer. Folkhälsan delar inte ut bidrag till enskilda familjer utan ordnar olika slags verksamheter som kan stöda barnfamiljer, bland annat läger och kamratstödsgrupper.

Du kan rösta på Finlands Lucia via Folkhälsans webbplats, via sms eller genom att fylla i den röstsedel som finns på annan plats i tidningen. Du kan lämna in din röstsedel och ditt bidrag i något av Folkhälsans hus, i Luckorna, på Hufvudstadsbladets kontor eller posta till den adress som finns angiven på röstsedeln.

Läs mera om Lucia på Folkhälsans, Hufvudstadsbladets och Yles webbplatser och på Lucias egen sida på Facebook.

Rösta senast 26 november. ■